

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje:
ekonomika a problémová území

Veronika Koutníková

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav systémového inženýrství a informatiky
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika KOUTNÍKOVÁ**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Regionální a informační management**

Název tématu: **Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: ekonomika a problémová území**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) popis současného stavu (regionální rozvoj Pardubického regionu, strategické cíle regionálního rozvoje s ohledem na problémový okruh: ekonomika a problémová území);
- 2) sběr dat ve sledované oblasti;
- 3) návrh vyhodnocovací datové matice a vyhodnocení získaných dat.

Rozsah grafických prací:

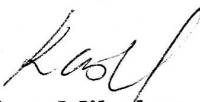
Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- 1) **BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D.** Teorie regionálního rozvoje. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 2002. 156 s. ISBN 80-246-0384-5.
- 2) Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. vyd. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- 3) **LACINA, K.** Regionální rozvoj. 1. vyd. Pardubice: FES Univerzita Pardubice 2004. 322 s. ISBN 80-7194-668-0.
- 4) **ŘEZÁNKOVÁ, H.** Analýza dat z dotazníkových šetření. 1. vyd. Praha: Professional Publishing 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8.
- 5) **SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, W.D.** Ekonomie. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Svoboda. 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Miloslava Kašparová, Ph.D.
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce:

6. října 2008

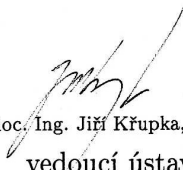
Termín odevzdání bakalářské práce:

1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jiří Křupka, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 6. října 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 23. 4. 2009

Veronika Koutníková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Ing. Miloslavě Kašparové Ph.D. za trpělivost, věcné připomínky, rady a informace bez kterých by nebylo možno práci dokončit.

Souhrn

Bakalářská práce je zaměřena především na sběr dat pomocí dotazníku v obcích a městech Pardubického kraje, jejich následné vyhodnocení a vytvoření datové matice.

Dále je věnována pozornost regionální politice, regionálnímu rozvoji a disparitám v Pardubickém kraji.

Klíčová slova

regionální rozvoj, problémová území, disparity, Pardubický kraj, sběr dat, datová matice

Title

Data Collection with Respect to the Strategic Goals of Regional Development; economy a problematic territories

Abstract

The bachelor's degree work is primarily aimed at the data gathering through the questionnaire in the villages and towns of the Pardubice district and their subsequent evaluation and creation of the data head.

The attention is also paid to the regional politics, regional expansion and disparities in the Pardubice district.

Keywords

regional development, problematic territories, disparity, the Pardubice region, data collection, data matrix

Obsah

Úvod.....	8
1 Úvod do regionálního rozvoje a strategického plánování.....	9
1.1 Region	9
1.2 Regionální politika.....	9
1.3 Strategické plánování	11
2 Pardubický kraj.....	12
2.1 Charakteristika Pardubického kraje.....	12
2.2 Regionální rozvoj.....	12
2.2.1 Regionální rozvoj Pardubického kraje.....	13
2.2.2 Problémová území Pardubického kraje	14
2.2.3 Disparity	14
2.2.4 Brownfields v Pardubickém kraji	23
3 Sběr dat v Pardubickém kraji.....	25
3.1 Tvorba a sestavení dotazníku.....	25
3.1.1 Dotazník	25
3.2 Výsledky dotazníku	28
4 Vyhodnocení dat	28
4.1 Zadluženost obcí v roce 2007	28
4.2 Dotace ze státního rozpočtu.....	29
4.3 Dotace z Evropské unie	29
4.4 Dotace z kraje	30
4.5 Místní poplatky.....	31
4.6 Spolupráce obcí s jinými obcemi.....	31
4.7 Strategický plán obcí	32

4.8	Obce patřící do určitého mikroregionu	32
4.9	Obce tvořící dobrovolné svazky obcí	33
5	Datová matice.....	34
5.1	Tabulka pro popis datové matice.....	34
5.2	Četnosti jednotlivých proměnných	37
	Závěr	40
	Použité zdroje.....	41
	Seznam zkratek a symbolů.....	44
	Seznam tabulek	45
	Seznam grafů	45
	Seznam příloh	46

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá sběrem dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje, je zaměřena především na ekonomickou oblast a na oblast problémových území. Je nutné navrhnout dotazník, který bude zaměřen právě na zadanou oblast. Díky tomuto dotazníku pak bude možné shromáždit data a ty poté zpracovat do datové matice.

Na začátku je důležité vymezit několik základních pojmů, týkajících se zpracovávaného tématu. Jedná se například o pojmy regionální politika a regionální rozvoj obecně. Následně bude v práci popsána situace v jednotlivých obcích Pardubického kraje. Budou zde rozebrány a podrobně popsány ukazatele pro vymezení problémových území v Pardubickém kraji.

Sběr dat bude probíhat pomocí dotazníkového šetření. Pro urychlení práce s daty bude vytvořen formulář v elektronické podobě a umístěn na bezplatný internetový server. Formulář bude rozeslán obcím a městům Pardubického kraje, následně vyhodnocen a výsledky zpracovány a zaneseny do datové matice.

Cílem práce je sběr, analýza a vyhodnocení získaných dat a návrh datové matice, která bude obsahovat atributy především z výsledného dotazníkového šetření. Tato práce by měla poskytnout základní přehled o současném stavu ekonomiky v jednotlivých obcích Pardubického kraje, definovat problémová území a získat tak informace potřebné ke splnění cíle práce.

1 Úvod do regionálního rozvoje a strategického plánování

K tomu, aby bylo dosaženo regionálního rozvoje, je zapotřebí správné regionální politiky a strategického plánování. Nejprve je tedy důležité objasnit si termíny region, regionální politika a strategické plánování.

1.1 Region

Definice, které vymezují pojem region, je mnoho, proto jsou zde vybrány jen některé. Jedna definice podle Ole Waevera chápe pojem region *„jako teritoriálně definovaný celek podobný státu, který ale nedisponuje suverenitou náležející a definující národní stát. Pro přesné použití tohoto konceptu neexistují další jasná kritéria. Jako výchozí bod by mělo sloužit teritoriální hledisko. Regiony se mohou utvářet na různých teritoriálních úrovních“*. Podle Waevera lze také rozdělit region do čtyř základních kategorií. Jsou to tyto kategorie [13]:

- Mikroregiony;
- Mezistátní spolupráce;
- Přeshraniční spolupráce na vládní i nevládní úrovni, zahrnující mikroregiony a neshodující se nutně s hranicemi států;
- Kontinentální regionální chápání.

Stručnější definice vymezuje region jako: *„komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry“* [9].

1.2 Regionální politika

Regionální politika vznikla ve třicátých letech dvacátého století. Přesto, že je to pojem poměrně starý, doposud nedošlo ke zformulování jednotné definice. Podle slovníku „Dictionary of Human Geography“ je regionální politika definována jako *„součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit s nadměrným růstem“* [6]. Je to tedy koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, zaměřená na:

- Podporu rozvojových aktivit v jednotlivých regionech;

- Předcházení či zmírňování negativních důsledků územně nerovnoměrného rozvoje.

Regionální politika využívá vůči jednotlivým regionům různých postupů k dosažení cílů. Problémové regionům jsou poskytovány určité výhody, kdežto ostatní regiony jsou v nevýhodě. Motivy pro existenci regionální politiky lze podle [6] dělit do 4 skupin:

- Ekonomické motivy (nejdůležitější a nejpočetnější skupina, například motiv plného využití všech výrobních faktorů);
- Ekologické motivy (regionální politika se provádí v zemích méně rozvinutých a v zemích přelidněných);
- Sociální motivy (má 3 hlavní důvody zavedení –1.důvod plné zaměstnanosti, 2.regionální rozdělení příjmů, 3.obecné blaho);
- Politické motivy.

Regionální politika má dvě základní pojetí. Jsou to pojetí tradiční a současné (někdy bývá označováno jako moderní), obě souvisejí s jejím vývojem. Rozdíly je možno schematicky znázornit pomocí tabulky 1-1.

Tabulka 1-1 Rozdíly mezi oběma pojetími [7]

Atribut	Regionální politika	
	Tradiční	Současná
Regiony	Geograficky elativně stále problémové regiony	Geograficky relativně rychle se měnící problémové regiony
Problémy	Rozvinutost/zaostalost	Strukturální změny
Strategie	Regionální růst	Regionální inovace
Nástroje	Mezinárodní přerozdělování	Mobilizace vnitřních zdrojů
Orientace na	Kapitál, suroviny, velké firmy	Informace, technologie, služby, malé a střední firmy
Organizační forma	Centralizace	Decentralizace

Cílem regionální politiky je efektivně rozvíjet všechny části země a podněcovat k dostatečnému využití jejich potenciálu, zejména pokud jde o hospodářský rozvoj, životní podmínky obyvatel, jejich pracovního využití a vzdělávání.

Nástroje regionální politiky mohou být například různé druhy dotací, finančních úlev či zjednodušení administrativy při zakládání podniků a při samotném podnikání. Obvykle nástroje regionální politiky bývají rozčleněny do tří kategorií [7]:

- Makroekonomické nástroje (fiskální politika, monetární politika, protekcionismus);
- Mikroekonomické nástroje (nástroje realokace pracovních sil, kapitálu);
- Ostatní nástroje (regionální rozvojové agentury).

1.3 Strategické plánování

V České republice se tento pojem poprvé vyskytl přibližně v polovině devadesátých let dvacátého století a je chápán především jako nástroj ekonomického rozvoje. Existuje celá řada definic tohoto pojmu, jedna z nich charakterizuje strategické plánování takto: *„Strategické plánování je systematický způsob, jak organizovat změny a vytvářet v celé společnosti široký konsensus a společnou vizi pro lepší ekonomickou budoucnost. Jedná se o tvořivý proces, jehož cílem je nalézt kritické oblasti a shodu na záměrech, cílech a strategiích, které pokud budou naplněny, pomohou situaci v těchto kritických oblastech řešit“*. [22]

Zhotovit si strategický plán může buď organizace obec či město samo nebo si může najmout agenturu, která k těmto účelům má odbornou způsobilost. Například města a obce Pardubického kraje jsou klienty Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje (RRA PK). Tato agentura byla založena v roce 1999 jako nepolitické zájmové sdružení právnických osob. Úkolem RRA PK je zastupovat zájmy místní správy v regionálních institucích, koordinovat problémy spojené s rozvojem měst a obcí a spolupracovat s centrálními orgány státu a krajskou správou. [25]

2 Pardubický kraj

2.1 Charakteristika Pardubického kraje

Pardubický kraj se nachází na východě České republiky (cca 120 km od hlavního města Prahy) a sousedí se Středočeským, Královehradeckým, Olomouckým, Jihomoravským krajem a Vysočinou. Spolu s krajem Královehradeckým a Libereckým tvoří region Soudržnosti NUTS II (Nomenklatura územních statistických jednotek – český ekvivalent je pojem region) Severovýchod. V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Správním centrem kraje je statutární město Pardubice. Pardubický kraj se rozkládá na rozloze 4 519 km². Většinu rozlohy tvoří zemědělská půda cca 60,6 % a zbytek, tedy 29,4 % tvoří lesní pozemky. V roce 2007 žilo v Pardubicích 511 400 obyvatel, z toho produktivním věku, tj. ve věku 15 – 64 let, se na celkovém počtu obyvatel v kraji v roce 2007 podílelo 70,4 %, což byl jeden z nejnižších podílů v ČR. [18]

2.2 Regionální rozvoj

Regionálním rozvojem se rozumí sociální a ekonomický rozvoj regionu (ve smyslu výše citovaných zákonů jde o samosprávné kraje), vycházející z místních přírodních, demografických, územně - technických, ekonomických a sociálních podmínek a respektující hlediska ochrany životního prostředí (princip trvalé udržitelnosti). [12]

Nástrojem regionálního rozvoje je regionální plánování, což je nespecifický případ strategického plánování. Toto plánování je dlouhodobé, což znamená, že strategický plán by měl být tvořen tak, aby se mohl přizpůsobovat budoucím změnám. Obsah strategického plánu není pevně dán žádným předpisem, takže se může lépe přizpůsobovat potřebám daného území. Na rozdíl od plánu územního, který je naprosto přesně definován v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Další rozdílnosti znázorňuje následující tabulka 2-1.

Tabulka 2-1 Rozdíly mezi strategickým a územním plánem [20]

Oblast	Strategický plán	Územní plán
Legislativa	nepřímo zakotven, indikativní	striktně vymezen zákonem č. 283/1998 Sb.
Zaměření	sociálně ekonomický rozvoj	využití plochy
Povaha	stimulace	stimulace a restrikce
Postup zpracování	volný	předem definovaný vyhláškou

Oblast	Strategický plán	Územní plán
Způsob projednávání	nespecifikováno, závisí na použité metodě	závazná a jasná pravidla
Schvalování	obecní (krajské) zastupitelstvo	obecní (krajské) zastupitelstvo
Závaznost	nezávazný	závazný
Řešené území	sídlo, obec, mikroregion, kraj	obec, kraj
Časový horizont	10-15 let	do 15 let
Doba zpracování	1-2 roky	2-3 roky (až 5 let)
Variantnost	variantní	zásadně nevariantní
Změny, aktualizace	průběžně, bez procedurálního postupu	předepsaný procedurální postup
Tradice, vývoj	„vývojově mladý“	dlouhá tradice

Každý kraj je povinen na základě zákona č. 248/2001 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, sestavovat takzvaný Program rozvoje kraje (PRK), který se dá označit za program cílených opatření, příp. intervencí, přijatých pro stimulaci ekonomického a sociálního rozvoje kraje. Tento program se zpravidla skládá ze dvou základních částí. V první části jsou uvedeny podrobné analýzy [24]:

- Socioekonomická analýza;
- Analýza předchozích zkušeností a realizovaných programů;
- SWOT analýza (zde jsou popsány silné stránky, slabé stránky, ohrožení a příležitosti);
- Hodnocení mikroregionů a rozvojových center.

Druhá část obsahuje:

- Rozvojové předpoklady;
- Rozvojové problémy;
- Strategie rozvoje.

Program rozvoje poskytuje částečnou představu obcím, jakým směrem se má jejich rozvoj ubírat. Je také vhodným zdrojem informací jak pro místní podnikatelskou sféru, tak i pro zájemce z tuzemska a ze zahraničí, kteří uvažují o investování do regionu.

2.2.1 Regionální rozvoj Pardubického kraje

Pardubický kraj patří mezi kraj s průměrnou nebo nižší dynamikou rozvoje, to znamená, že na jedné straně tento kraj vykazuje dobré výsledky určitých ukazatelů

(například aglomerace města Pardubic), na straně druhé ovšem nedokazují v jiných ukazatelích ani průměru ČR [14].

2.2.2 Problémová území Pardubického kraje

K tomu, aby se mohl kraj neustále rozvíjet, je mimo jiné zapotřebí vymezit si tzv. problémová území neboli disparity. Tyto disparity obvykle vyplývají z rozdílnosti technické infrastruktury, sociálního zabezpečování, zabezpečování veřejných statků, ale také z přírodních a demografických podmínek. Odstraňování disparit, případně jejich zmírňování, je velmi důležité, neboť jejich nezmírnění nebo neodstranění vede především ke snižování lidského potenciálu a spokojenosti občanů s poskytováním statků a služeb a může vést až ke stěhování se obyvatel i do jiných krajů.

2.2.3 Disparity

Hodnocení disparit

Existují různá hlediska pro hodnocení disparit. Jedná se o tyto hlediska [19]:

- Časové hledisko – tímto hlediskem rozumíme časové období zkoumání a působení regionálních disparit
- Měřitelnost – způsob a metoda hodnocení velikosti regionálních disparit
- Teritorialita – identifikace regionálních disparit podle určitého územního hlediska
- Ovlivnitelnost – možnost či účelnost zmírňování regionálních disparit
- Způsob vzniku
- Dopady – na koho nebo na co bude mít regionální disparita dopad

Podrobnější dělení disparit viz příloha 1.

Obecné ukazatelé disparit

Každý kraj si pro vymezení svých disparit používá různé metodiky, a to jak pokud jde o úroveň podporovaných území (obce, ORP, POÚ), tak i pokud jde o použité ukazatele, resp. způsobu práce s nimi. Jako příklad kvalitní práce s ukazateli lze uvést právě Pardubický kraj, kde byl k měření regionálních rozdílů použit poměrně malý počet indikátorů, charakterizujících zásadní diferenciaci v ekonomické výkonnosti územních jednotek [2].

Nejčastěji podle [8] ovšem jsou používány tyto ukazatele:

- Míra nezaměstnanosti (tento ukazatel používá 11 krajů);
- Hustota osídlení (tento ukazatel používá 9 krajů);
- Daňové příjmy, respektive daňová výtěžnost (tento ukazatel používá 6 krajů);
- Počet podnikatelů (tento ukazatel používá 6 krajů);
- Podíl zaměstnanosti v primárním sektoru (tento ukazatel používá 5 krajů);
- Stav technické a vodohospodářské infrastruktury (tento ukazatel používá 5 krajů).

Další ukazatele se používají pouze v jednotlivých případech anebo u několika málo krajů.

Pardubický kraj měl od roku 2001 vymezeny okrsky úřadu práce, jako území pro soustředěnou podporu (kraje si mohou zvolit území pro soustředěnou podporu, jaké chtějí, není na to žádný platný zákon ani vyhláška). To ale nebylo moc vhodné, jelikož okrsky úřadu práce, jako území pro soustředěnou podporu, žádný jiný kraj neměl, a tudíž nebylo možno srovnávání mezi kraji. A druhé negativum bylo, že toto vybrané území nebylo ve shodě s dokumenty regionálního rozvoje. Proto město toto vymezení zrušilo a nahradilo jej novým územím pro soustředěnou podporu, a to územními obvody obcí s rozšířenou působností (ORP). Obce s rozšířenou působností vznikly 1. 1. 2003 na základě zákona č. 314/2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Většina kompetencí, které má, převzala z bývalých okresních úřadů. Myšlenka převzata z [12].

Pardubický kraj má 15 územních obvodů obcí s rozšířenou působností (viz příloha 2) a to jsou:

- Česká Třebová (pod tuto ORP spadá dalších 5 obcí);
- Hlinsko (pod tuto ORP spadá dalších 22 obcí);
- Holice (pod tuto ORP spadá dalších 14 obcí);
- Chrudim (pod tuto ORP spadá dalších 85 obcí);
- Králíky (pod tuto ORP spadá dalších 5 obcí);
- Lanškroun (pod tuto ORP spadá dalších 22 obcí);
- Litomyšl (pod tuto ORP spadá dalších 35 obcí);
- Moravská Třebová (pod tuto ORP spadá dalších 33 obcí);
- Pardubice (pod tuto ORP spadá dalších 56 obcí);

- Polička (pod tuto ORP spadá dalších 20 obcí);
- Přelouč (pod tuto ORP spadá dalších 42 obcí);
- Svitavy (pod tuto ORP spadá dalších 28 obcí);
- Ústí nad Orlicí (pod tuto ORP spadá dalších 16 obcí);
- Vysoké Mýto (pod tuto ORP spadá dalších 40 obcí);
- Žamberk (pod tuto ORP spadá dalších 27 obcí).

Území pro soustředěnou podporu

Území pro soustředěnou podporu je území, na které je zaměřena podpora státu, kraje nebo regionu. Obvykle se podle svého charakteru dělí na:

- Strukturálně postižitelné regiony;
- Hospodářsky slabé regiony;
- Venkovské regiony;
- Ostatní regiony, jejichž podporování je státem žádoucí z jiných důvodů.

Strukturálně postižitelné regiony

Jsou regiony, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti [21]. Obvykle se k vymezení těchto regionů používají tyto ukazatele: míra nezaměstnanosti a k tomu patří i ukazatel počtu uchazečů o jedno volné pracovní místo, rozsah a váha útlumu průmyslových odvětví na nezaměstnanost a rozvoj podnikání [7].

Hospodářsky slabé regiony

Jsou regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje než je průměrná úroveň v České republice [21]. K vymezení těchto regionů se používají dále uvedené ukazatele: míra nezaměstnanosti, výše mzdových příjmů a příjmů ze zemědělství, úroveň daňových příjmů a místních rozpočtů, podíl a rozsah útlumu primárních odvětví (jako jsou lesnictví a zemědělství) ve struktuře zaměstnanosti a hustota osídlení [7].

Venkovské regiony

Tyto regiony jsou charakterizovány nízkou hustotou obyvatelstva, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství [21]. K vymezení těchto regionů jsou potřebné ukazatele charakterizující vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva ve venkovských obcích [7].

Ostatní regiony, jejichž podporování je státem žádoucí z jiných důvodů

Například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti než je průměrná úroveň v České republice [21].

Ukazatelé Pardubického kraje pro vymezení problémových území

Pardubický kraj, jak již bylo zmíněno, používá poměrně malý počet ukazatelů - 6. A to takové, které jsou běžně dostupné a nemusejí být zjišťovány speciálními šetřeními.

Jsou to tyto ukazatele:

- Míra nezaměstnanosti (MN);
- Daňová výtěžnost (DV);
- Relativní počet podnikatelů (RPP);
- Index stáří (IS);
- Hustota obyvatelstva (HO);
- Migrace (Mi).

Registrovaná míra nezaměstnanosti

Populace země je rozčleněna na ekonomicky aktivní obyvatelstvo (pracovní sílu) a obyvatelstvo ekonomicky neaktivní. Za nezaměstnaného je obecně označován ten, kdo je schopen pracovat, chce pracovat, aktivně si hledá práci a je bez práce. Za nezaměstnané jsou pak v ČR považovány všechny osoby, které dosáhly 15 a více let a v daném období souběžně splňovaly tři podmínky [10]:

- Nebyly zaměstnané;
- Aktivně hledaly práci;

- Byly připraveny k nástupu do práce (nejpozději do 14 dnů).

Velikost registrované míry nezaměstnanosti se tedy vypočítá jako [4]:

$$U = \frac{O}{L} \cdot 100, \quad (1)$$

kde

O jsou dosažitelní uchazeči o zaměstnání, registrovaní na úřadu práce

L je ekonomicky aktivní obyvatelstvo

V roce 2007 byla největší nezaměstnanost v okolí města Moravská Třebová. Porovnání míry nezaměstnanosti v jednotlivých obcích k 31. 12. 2007 viz příloha 3.

V únoru roku 2009 vzrostla v Pardubickém kraji registrovaná míra nezaměstnanosti o 0,6 %. Z původních 6,86 % na 7,46 %, což je o 0,08 % více než je republikový průměr, který činí 7,38 %. Je to převážně dáno sezónními vlivy, ale i ekonomickou situací (míra nezaměstnanosti narůstá současně se snižováním se výkonu ekonomiky a klesá v období, kdy ekonomika posiluje). Pardubickému kraji náleží ve srovnání registrované míry nezaměstnanosti šesté místo ze 14 krajů ČR. Nejvyšší nárůst zjištěný ke dni 28. 2. 2009, v Pardubickém kraji, byl v okrese Ústí nad Orlicí, jak ukazuje následující tabulka 2-2. [5]

Tabulka 2-2 Míra registrované nezaměstnanosti k 28. 2. 2009 [5]

	Evidování uchazeči o zaměstnání	z toho dosažitelní	Volná pracovní místa hlášená úřadům práce	Míra registrované nezaměstnanosti (v %)
Česká republika	428 848	416 621	64 881	7,38
Pardubický kraj	21 183	20 667	2 737	7,46
Chrudim	4 509	4 407	775	8,41
Pardubice	4 837	4 713	1 033	4,79
Svitavy	5 812	5 711	511	10,66
Ústí nad Orlicí	6 025	5 836	418	8,02

Daňová výtěžnost (DV)

Souhrnný ukazatel reálných daňových příjmů daného území.

Rozsah daňové výtěžnosti se vypočítá jako:

$$DV = \frac{DP}{TBO}, \quad (2)$$

kde:

DP jsou daňové příjmy v daném území

TBO je počet trvale bydlících obyvatel

Z pohledu Pardubického kraje patří okres Pardubice z hlediska daňové výtěžnosti k nadprůměrným okresům.

Relativní počet podnikatelů (RPP)

Ukazatel relativního počtu podnikatelů se vypočítá jako počet podnikatelů k počtu trvale bydlících obyvatel v tisících:

$$RPP = \frac{PP}{TBO}, \quad (3)$$

kde:

PP je počet podnikatelů

TBO je počet trvale bydlících obyvatel

Z tabulky 2-3 vyplývá, že největší počet podnikatelů v Pardubickém kraji za rok 2007, byl v okrese Pardubice. Tento výsledek se dal očekávat, neboť okres Pardubice je největší z okresů uvedených v tabulce 2-3, tudíž by měl mít i největší počet obyvatel, kteří jsou zároveň i podnikateli.

Tabulka 2-3 Relativní počet podnikatelů podle okresů v roce 2007 [zdroj; vlastní]

	Počet podnikatelů	Počet trvale bydlících obyvatel	Relativní počet podnikatelů
Chrudim	5 551	23 379	0,24
Pardubice	22 481	89 245	0,25
Svitavy	3 528	17 201	0,21
Ústí nad Orlicí	3 349	14 707	0,23

Index stáří (IS)

Tento ukazatel se vypočte následujícím způsobem:

$$IS = \frac{PSO}{PMO}, \quad (4)$$

kde:

PSO je počet starších osob ve věku nad 65 let

PMO je počet mladších osob mladších 14 - ti let

Z tabulky 2-4 je patrné, že počet mužů a žen ve věku od 0 - 14 let rok od roku klesá a naopak stoupá počet mužů a žen ve věku 65 let a výše. Například je patrné, že v roce 2007 poklesl v Pardubickém kraji počet obyvatel ve skupině mladších 14 - ti let oproti roku předchozímu o 0,9 %. Naopak nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán ve skupině 65letých a starších o 1,6 %.

Tabulka 2-4 Počet mužů a žen rozdělených dle věku (upraveno podle [18])

Muži	2005	2006	2007	Ženy	2005	2006	2007
Celkem	248 042	249 217	251 418	Celkem	257 982	258 534	259 982
0-14	39 994	39 316	38 894	0-14	37 275	36 707	36 460
15-64	178 977	180 288	182 271	15-64	176 275	176 833	177 945
65 a více	29 071	29 613	30 253	65 a více	44 432	44 994	45 577

V tabulce 2-5 je zaznamenán ukazatel index stáří v jednotlivých okresech Pardubického kraje v roce 2007. Je patrné, že index stáří je největší v Pardubickém okrese.

Tabulka 2-5 Index stáří v Pardubickém kraji v roce 2007 (upraveno podle [18])

	Muži	Ženy	Celkem
Pardubický kraj	77,8	125	100,6
Chrudim	77,9	127,3	101,7
Pardubice	89,5	144	115,8
Svitavy	69,5	114,5	91,2
Ústí nad Orlicí	71,6	111,6	91,1

Hustota obyvatelstva

Hustota obyvatelstva je počet trvale bydlících obyvatel na kilometr čtvereční.

V Pardubickém kraji je hustota obyvatelstva nižší, než je průměr České republiky. Například v roce 2006 zde žilo 112 obyvatel na km², přičemž celorepublikový průměr byl v tomto roce 130 obyvatel na km². Pardubický kraj se tímto řadil na 9. místo v hustotě osídlení na km² ve srovnání s ostatními kraji. Oproti roku 2006 se v roce 2007 hustota obyvatel zvýšila na 113,2 osob/km², jak ukazuje tabulka 2-6.

Nejvyšší hustota obyvatelstva v Pardubickém kraji je v okrese Pardubice 180 obyvatel na km². Naopak nejnižší hustota obyvatelstva je na Svitavsku, kde je hustota osídlením 76 obyvateli na km².

Tabulka 2-6 Hustota obyvatelstva v roce 2007 (upraveno podle [18])

	Hustota obyvatelstva
Pardubický kraj	113,2
Chrudim	104,6
Pardubice	186,3
Svitavy	76
Ústí nad Orlicí	109,6

Migrace

Migrace je počet přistěhovalých – počet vystěhovalých, vztažených na 1000 obyvatel:

$$Mi = PO - VO, \quad (5)$$

kde:

PO je počet přistěhovalých osob

VO je počet vystěhovalých osob

Z tabulek 2-7 a 2-8 jasně vyplývá, že ubývá přistěhovalých i vystěhovalých, a tím pádem se saldo migrace moc nemění. Největší změna nastala v roce 2008 oproti roku 2007 v oblasti Ústí nad Orlicí, kde se rapidně změnilo saldo migrace, v závislosti na přistěhovalých obyvatelích. Obě tabulky (2-7 a 2-8) udávají migraci v Pardubickém kraji na 1000 obyvatel.

Tabulka 2-7 Migrace v Pardubickém kraji v roce 2007 (upraveno podle [18])

	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrace
Pardubický kraj	15,1	9,1	6
Chrudim	17,4	13,6	3,8
Pardubice	25,8	14,6	11,2
Svitavy	12	11,8	0,2
Ústí nad Orlicí	16,9	10,8	6,1

Tabulka 2-8 Migrace v Pardubickém kraji v roce 2008 (upraveno podle [18])

	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrace
Pardubický kraj	13,9	7,8	6,1
Chrudim	15,4	11,5	3,8
Pardubice	26,8	12,4	14,4
Svitavy	11,0	10,2	0,9
Ústí nad Orlicí	11,9	10,2	1,7

Práce s vybranými ukazateli

Pro vytvoření finálního ukazatele, odrážejícího postavení daného ORP mezi ostatními ORP kraje, se jeví jako nejvhodnější použití váženého součtu hodnot jednotlivých ukazatelů (lépe

relativních hodnot, vztažených k hodnotám za kraj) [23]. Tento součet používá mimo jiných krajů i kraj Pardubický. Každý kraj však používá jiné metodiky pro vymezení disparitních území viz tabulka 2-9.

Tabulka 2-9 Přístupy krajů k vymezení disparitních území [16]

Kraj	Komentář
Jihočeský	Podpora hospodářsky slabých oblastí, zavádění hodnocení znevýhodněných oblastí. Jako hospodářsky slabé byly vymezeny oblasti POÚ s nejvyšším váženým součtem ukazatelů.
Jihomoravský	Jako doplněk k hospodářsky slabým oblastem; v programu rozvoje kraje zpracována mapa území se stupněm rozvoje obvodů POÚ sloužící jako podklad pro cílenou regionální politiku kraje. Použit byl aritmetický průměr poměrných hodnot ukazatelů.
Karlovarský	Jako problémové zařazeny spádové oblasti, v nichž byla míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2002 vyšší než celorepublikový průměr. Spádové oblasti chápány jako obvody obcí s POÚ.
Královéhradecký	Vyhodnocení je provedeno bodovací metodou v rozlišení územních jednotek obcí s POÚ. Na základě součtu bodů byly regiony seříděny do 5 kategorií, region s nejnižší hodnotou vykazuje vždy nejpříznivější situaci.
Liberecký	Pro vymezení hospodářsky slabých oblastí existuje Metodika. Hodnoceny jsou jednotlivé obce pomocí váženého průměru ukazatelů.
Olomoucký	Míra postižení je vypočítána ve vazbě k průměru ukazatelů za celou ČR. Nejvyšší postižení odpovídá hodnotám pod 75 % úrovně ČR, střední postižení odpovídá 76 % – 99 % úrovně ČR v daném ukazateli, nejnižší postižení vyjadřují hodnoty stejné a lepší než je průměr ČR (nad 100 %). Hodnoceny jsou obvody POÚ.
Pardubický	Vymezení hospodářsky problémových regionů v hranicích obvodů ORP pomocí a) součtu relativních hodnot ukazatelů, b) srovnání ukazatelů s kritickou hodnotou.
Plzeňský	V hranicích obvodů POÚ vymezena problémová území a slabě problémová území
Ústecký	Pro vymezení problémových oblastí využívá metodiku Strategie regionálního rozvoje ČR (2000). Na úrovni okresů rozlišuje oblasti strukturálně postižené a hospodářsky slabé pomocí váženého součtu ukazatelů.
Zlínský	Rozlišují se dva typy území postižených strukturálními změnami – průmyslová a venkovská. Hodnocení odpovídá metodice EU pro cíl 2 Strukturální politiky a podpory v období 2000-2006. problémová jsou území POÚ s největším počtem ukazatelů nad kritickou hodnotou (průměrem ČR).

Při práci s vybranými ukazateli jsou používány časové řady pro lepší zachycení skutečností v dlouhodobějším měřítku. Vždy je používán průměr ze zjištěných hodnot. Tyto hodnoty jsou zjišťovány za určité období, například léta (2001 – 2004), s výjimkou ukazatelů hustota obyvatelstva a index stárí, u kterých je předpoklad malých meziročních změn, a tudíž lze použít stav pouze z jednoho roku průměrovaného období. Tímto je možné vytvořit tabulku, která zachycuje absolutní hodnoty, které je nutné převést na tzv. indikátory. Ty nazýváme relativní ukazatele a jsou vypočtené jako průměr časové řady ukazatele za obvod ORP k průměru časové řady stejného ukazatele za kraj, čímž lze získat data, která po tvorbě a seřazení do časové řady, vypovídají o rozvoji nebo naopak úpadku jednotlivých obvodů ORP. Myšlenka převzata z [12].

Pro výběr konkrétních obvodů ORP byly zvoleny tyto dvě metody dalšího postupu [12]:

- Formou prostého součtu číselných hodnot indikátorů a jeho kombinací s kvalitativní hodnotou indikátoru migrace;
- Pro indikátory byly stanoveny kritické hodnoty.

Díky těmto metodám byly v Pardubickém kraji stanoveny tyto regiony pro soustřednou podporu:

- ORP Hlinsko
- ORP Králíky
- ORP Litomyšl
- ORP Moravská Třebová
- ORP Polička
- ORP Svitavy

2.2.4 Brownfields v Pardubickém kraji

Brownfields je přejatý z anglického jazyka, v doslovném překladu znamená "hnědá pole".

Brownfields jsou pozemky a nemovitosti uvnitř urbanizovaného území, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné či nevyužité, často mají ekologickou zátěž anebo zdevastované výrobní či jiné budovy. [3] Z této definice vyplývá, že jsou jednou z překážek pro ekonomický růst Pardubického kraje a nejen jeho. Brownfields Pardubického kraje jsou zobrazeny v tabulce 2-10, přičemž většina z nich nemá v současné době využití. Jeden z mála, který najde v budoucích letech uplatnění, patří bývalý průmyslový areál Kyjevská 37,

s plánovanými náklady na rekonstrukci ve výši 288,5 milionů korun. Areál bude v budoucnu sloužit pro Pardubickou krajskou nemocnici a občanskou vybavenost.

Tabulka 2-10 Brownfields v Pardubickém kraji k 30. 11. 2008 (upraveno podle [15])

Název	Obec	Rozloha celkem (m ²)	Využití	Náklady (mil. Kč)
Areál bývalého skladu dříví FOREST Svitavy	Lanškroun	22 081	Částečně	200
Areál bývalého mlýna	Břehy	5 500	Částečně	50
Areál Kyjevská 37	Pardubice	24 286	V budoucnu	288,5
Areál živočišné výroby	Koclířov	35 500	Nevyužíván	40
Budova bývalé rychty	Rychnov na Moravě	737	Nevyužíván	25
Bývalá mateřská škola	Chornice	6 318	Nevyužíván	10
Bývalá uhelná kotelna	Chvaletice	770	V budoucnu	60
Bývalá uhelná kotelna	Heřmanův Městec	722	Částečně	11
Bývalá základní škola	Rohozná	855	Neznámé	11
Bývalá základní škola	Bělá nad Svitavou	349	Nevyužíván	Neznámé
Bývalé dětské oddělení nemocnice	Moravská Třebová	1 709	Nevyužíván	150
Bývalý soud a věznice	Vysoké Mýto	1 412	Nevyužíván	50
Kravín	Srnojedy	500	Nevyužíván	100
Kravín	Třemošnice	959	Nevyužíván	5
Ležácké sklepy	Lanškroun	1 883	Částečně	120
Lokalita Borek	Česká Třebová	35 000	V budoucnu	50
Lokalita Limpuše	Vraclav	10 710	Nevyužíván	5
Lom Svojanov	Svojanov	18 000	Využíván	200
Objekty čp. 286 a 288	Heřmanův Městec	791	Částečně	45,5
Objekty živočišné výroby	Jaroměřice	7 413	Nevyužíván	5
Pozemek naproti KORADU	Česká Třebová	6 800	V budoucnu	10
Statek	Semanín	1 867	Nevyužíván	10
Špejchar	Třemošnice	327	Nevyužíván	5
Vojenské cvičiště Zbraněves	Zdechovice	117 370	Nevyužíván	Neznámé
Zámek	Lukavice	14 418	Nevyužíván	7
Zemědělská usedlost čp. 106	Osík	2 300	Využíván	15

3 Sběr dat v Pardubickém kraji

Sběr dat je standardizovaný proces, který by měl zaručovat vysokou kvalitu nasbíraných dat. Tento sběr lze provádět pomocí různých metod, jako jsou například měření, pozorování, rozhovory, dotazníková šetření a další metody. Zde bylo použito dotazníkové šetření, které se jevílo s ohledem na počet obcí a měst v Pardubickém kraji pro tuto práci jako nejvhodnější.

Některá data byla získána z:

- Českého statistického úřadu (ČSÚ);
- Regionálního informačního servisu (RISY);
- www stránek Pardubického kraje.

Na data, která nebyla nikde nalezena, byly orientovány některé otázky v rozeslaném dotazníku.

3.1 Tvorba a sestavení dotazníku

Prvním krokem k tomu, aby mohl být proveden sběr dat, bylo potřeba vytvořit dotazník. Ten je tvořen z dvaatřiceti otázek, ze kterých je dvanáct uzavřených (to znamená, že respondent vybírá z uvedených odpovědí) a dvacet otevřených (respondent může na tuto otázku odpovědět libovolně dle svého uvážení). U otevřených otázek se obvykle škála hodnot vytváří dodatečně, na základě odpovědí respondentů. Otázky v dotazníku jsou vztaženy k roku 2007, protože k datu tvorby této práce nebyly statistickým úřadem zveřejněny všechny potřebné údaje za rok 2008 potřebné k tvorbě datové matice.

Otázky byly navrženy tak, aby mohly poskytnout komplexní údaje o ekonomické situaci obcí. Tyto údaje byly nedílnou součástí tabulky, ze které byla vytvořena datová matice.

3.1.1 Dotazník

Do dotazníku byly zvoleny následující otázky:

1. Název obce.
2. Byla vaše obec zadlužená?
3. Pokud ano, jak obec dluh splácela nebo ještě splácí?
4. Pokud ne, z čeho obec kryla svoje výdaje?
5. Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace ze státního rozpočtu?
6. Pokud ano, jakou částku činila dotace?
7. Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila?

8. Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?
9. Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace z fondu EU?
10. Pokud ano, jakou částku činila dotace?
11. Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila?
12. Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?
13. Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace od kraje?
14. Pokud ano, jakou částku činila dotace?
15. Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila?
16. Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?
17. Jaký byl ukazatel dluhové služby Vaší obce?
18. Překročila obec tento ukazatel v posledních 5 letech?
19. Kolik byla daňová výtěžnost Vaší obce?
20. Vybírala obec nějaké obecní daně?
21. Pokud ano, jaké?
22. Vybírala obec nějaké místní poplatky?
23. Pokud ano, zaškrtněte jaké:
 - poplatek ze psů
 - poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
 - poplatek za užívání veřejného prostranství
 - poplatek ze vstupného
 - poplatek z ubytovací kapacity
 - poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
 - poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
 - poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
 - poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace
24. Spolupracuje Vaše obec s jinými obcemi v ČR nebo i v jiných zemích?
25. Pokud ano, za jakým účelem spolupracujete?
26. Měla Vaše obec strategický plán?
27. Pokud ano, napište, prosím, 3 Vaše hlavní strategické cíle?

28. Byla Vaše obec součástí mikroregionu?
29. Pokud ano, jakého?
30. Byla Vaše obec součástí dobrovolného svazku obcí?
31. Pokud ano, jakého?
32. Pokud ano, za jakým účelem tento svazek vznikl?

Pro usnadnění práce obcím a městům a přehlednější zpracování analýzy, byl tento dotazník vytvořen v HTML (značkovací jazyk pro hypertext) kódu za pomoci CSS (kaskádových stylů). Funkčnost formuláře byla tvořena pomocí programovacího jazyka PHP a Javascriptu. Pomocí kaskádových stylů byly nadefinovány jednotlivé otázky (byla zde nadefinována například velikost písma, jeho vzhled, zarovnání a další). Pomocí PHP bylo nastaveno odesílání a ukládání dotazníku do databáze. Jako další byly v práci využity znalosti Javascriptu, který zajišťuje pomocí funkce „style display“, skrývání a zobrazování jednotlivých položek. V případě, že obec zvolí odpověď „ano“, pomocí Javascriptové funkce zůstanou na stránce zobrazeny pouze odpovědi, které s odpovědí „ano“ souvisí. Vzhled dotazníku v elektronické podobě viz příloha 4.

Dále byla vytvořena, pro lepší orientaci v uložených výsledcích, přehledná tabulka, kde se zobrazují všechny (i nevyplněné) odpovědi, přijaté od obcí a měst, které byly požádány o vyplnění tohoto dotazníku. Ukázka této tabulky je přiložena v příloze 5. Tabulka obsahuje ve spodní části statistiku, kde lze vysledovat počet kladných odpovědí (tato statistika byla vytvořena příkazem v programovacím jazyku php).

Po finálním vytvoření a sestavení dotazníku, byl dotazník umístěn na bezplatný webový server Internet centrum s adresou v síti <https://www.ic.cz>. Tento server umožňuje nahrát až 250 MB dat zdarma. Nejprve je však nutná registrace, ve které je třeba zadat první část domény a vybrat druhou část z několika nabízených (byla zvolena doména: [strategicke-cile-regionalniho-rozvoje.chytry.cz](https://www.strategicke-cile-regionalniho-rozvoje.chytry.cz)), poté byly zadány osobní údaje.

Následně byla tato adresa ([strategicke-cile-regionalniho-rozvoje.chytry.cz](https://www.strategicke-cile-regionalniho-rozvoje.chytry.cz)) rozeslána všem 451 obcím na jejich e-mailové adresy, nalezené na webových stránkách ČSÚ. Dotazník byl ponechán na internetu po dobu 25 - ti dní.

3.2 Výsledky dotazníku

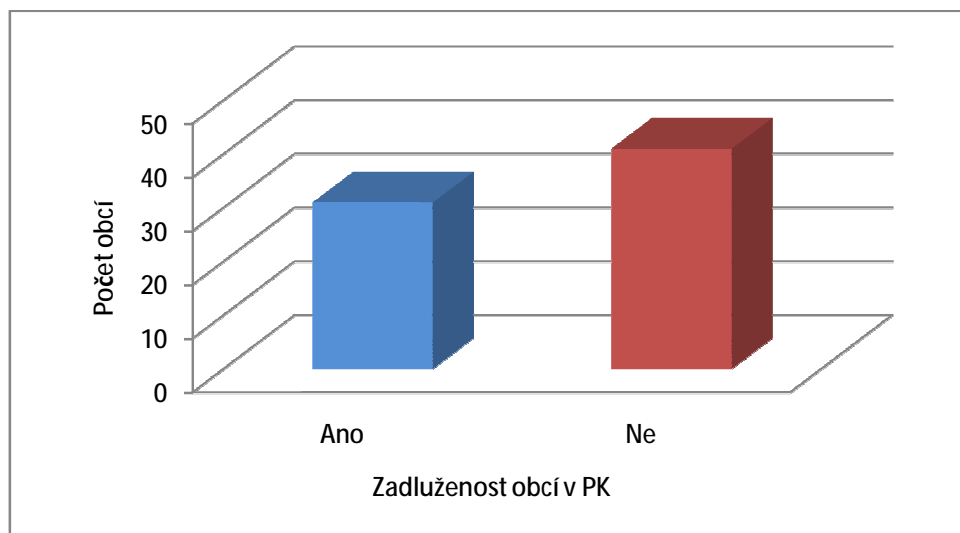
Přestože byl dotazník rozeslán každé ze 451 obcí, byl úspěšně doručen (z důvodu například plné e-mailové schránky, atd., což bylo zjištěno na základě zpráv o nemožnosti doručení) pouze 430 obcím. Z výsledné tabulky, kam se zaznamenávají obce, které odepsaly na dotazník, je zřejmé, že ke dni 12. 4. 2009 odpovědělo pouze 72 obcí. Návratnost tedy tvořila 16,74 %.

4 Vyhodnocení dat

Z již zmíněných 16,74 % vyplněných dotazníků byla vytvořena následující výsledná analýza.

4.1 Zadluženost obcí v roce 2007

Z výsledků z rozeslaného dotazníku vyplývá, že 43,10 % z vyhodnocených obcí v Pardubickém kraji bylo v roce 2007 zadluženo viz graf 1. Pro srovnání v ČR v roce 2007 bylo zadluženo 3 242 obcí z celkového počtu 6 244, což činí 52,92 %. Z toho vyplývá, že zadluženost obcí v Pardubickém kraji je skoro o 10 % nižší, než je celorepublikový průměr (52,92 %).

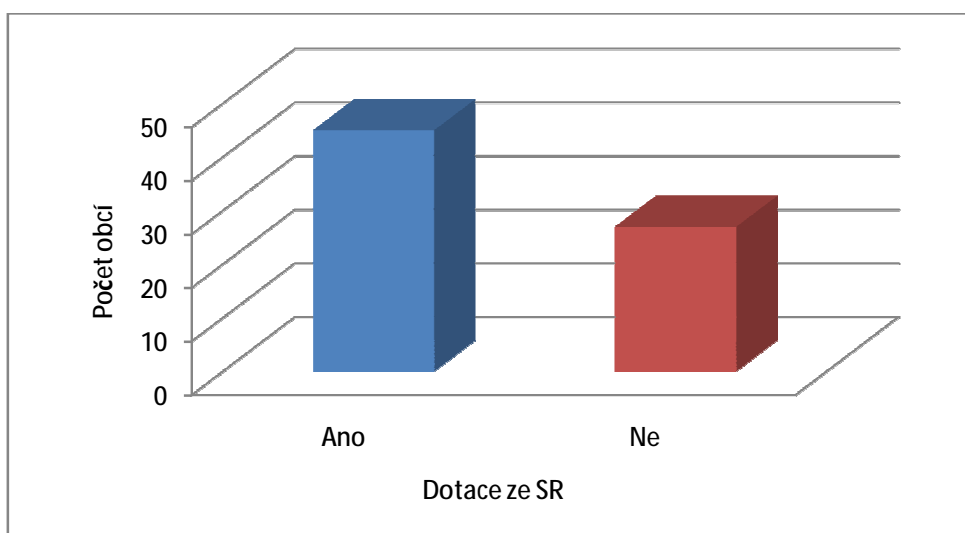

Graf 1 - Zadluženost obcí v Pardubickém kraji v roce 2007 [zdroj; vlastní]

Z dotazníku dále vyplývá, že většina obcí splácí tento dluh úvěrem a včas. Pokud obce zadluženy nejsou, kryjí svoje výdaje z rozpočtu nebo za pomoci různých dotací a darů.

4.2 Dotace ze státního rozpočtu

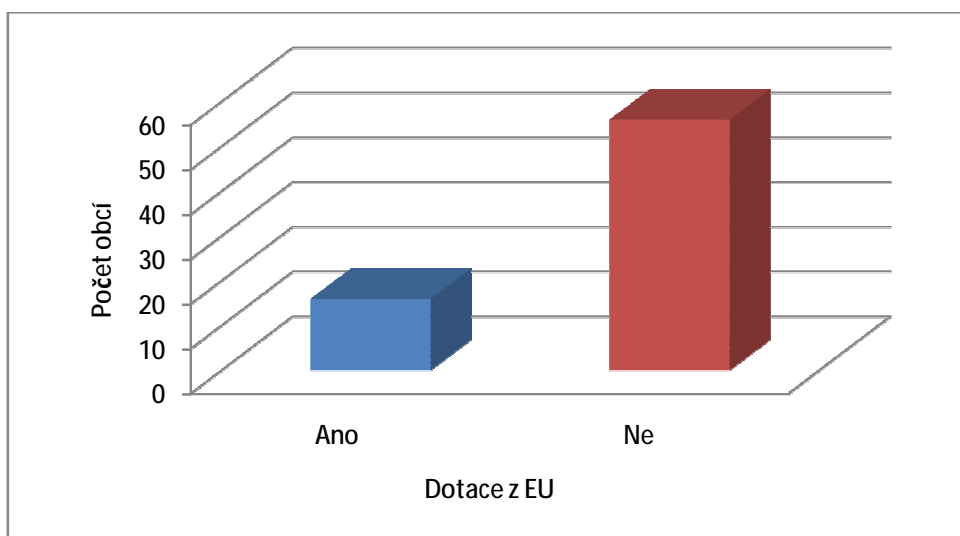
Dotace ze státního rozpočtu dostalo v Pardubickém kraji 62,05 % obcí viz graf 2. Nejčastěji byly využívány na výstavbu nebo opravy bytů či domů, komunikací, sportovních hal, dále pak na plynofikaci, kanalizaci, často se v odpovědích vyskytlo použití dotace na volby. Dále, méně často pak na zřízení Czech Pointu a financování veřejně prospěšných prací. Největší částku 20 milionů Kč obdržela (není-li bráno v potaz statutární město Pardubice, které dostalo v roce 2008 částku kolem 450 milionů Kč) obec Dolní Čermná na plynofikaci, rekonstrukci základní školy a další. Ostatním obcím (37,95 %), které o dotaci ze SR žádaly, nebyla přidělena z důvodu např. chybně podaných žádostí, převisu poptávky, nesplnění daných požadavků či kritérií. Některé obce o dotaci ze SR ani nežádaly.

Graf 2 - Dotace plynoucí obcím ze státního rozpočtu [zdroj; vlastní]

4.3 Dotace z Evropské unie

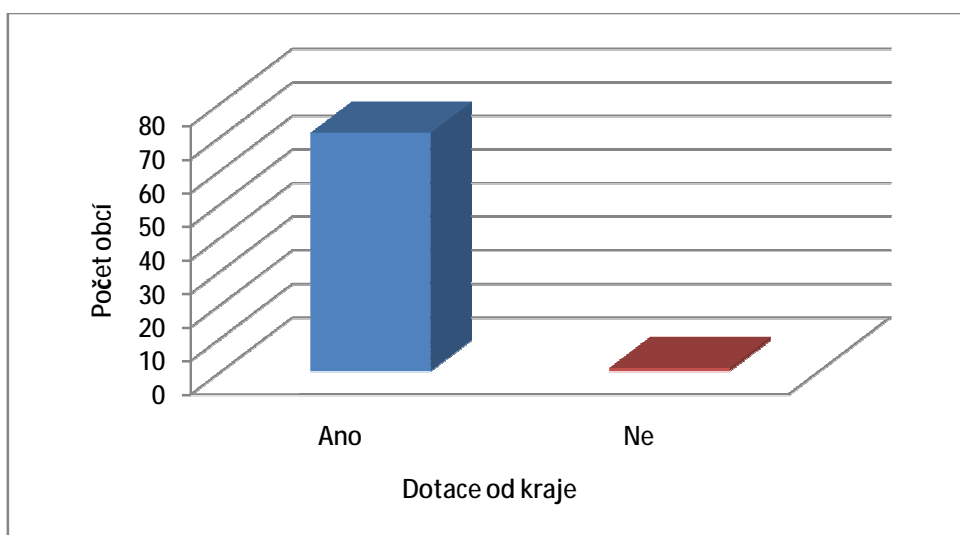
Dotace z Evropské unie dostalo v posledních pěti letech v Pardubickém kraji 22,22 % obcí viz graf 3. Největší dotaci (mimo statutárního města Pardubic) dostala opět obec Dolní Čermná, která obdržela 92 milionů Kč, část - 80 milionů Kč na výstavbu kanalizace a 12 milionů Kč na revitalizaci kulturně sportovního areálu. Obce, které dotaci nedostaly, o ni ve většině případech nežádaly. Pokud žádaly, tak nevyhovovaly podmínkám přidělení dotace nebo neměly dost vlastních finančních prostředků.

Graf 3 - Dotace plynoucí obcím z Evropské unie [zdroj; vlastní]

4.4 Dotace z kraje

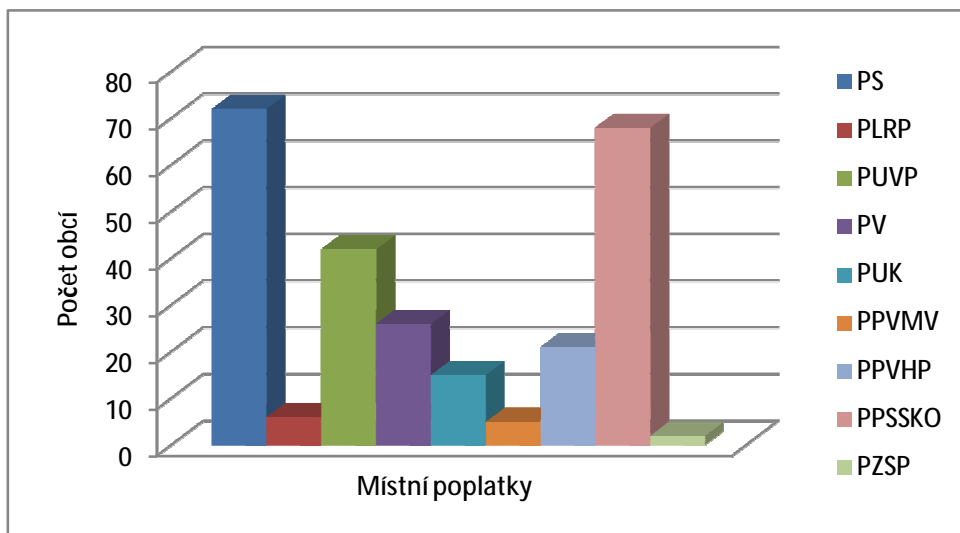
Dotace z kraje dostaly v posledních pěti letech téměř všechny obce v Pardubickém kraji. V procentuálním vyjádření to bylo 98,61 % viz graf 4. Některé obce je dostaly i vícekrát. Největší dotaci od kraje dostala obec Mladkov a činila 29 milionů Kč na kanalizaci a čističku odpadních vod.

Graf 4 - Dotace plynoucí obcím z kraje [zdroj; vlastní]

4.5 Místní poplatky

Místní poplatky vybíraly v roce 2007 všechny obce, tzn. 100 % obcí. Nejčastější poplatky vybírané obcemi jsou patrné z grafu 5. Zkratky použité v grafu 5 jsou vysvětleny v tabulce 4-1.

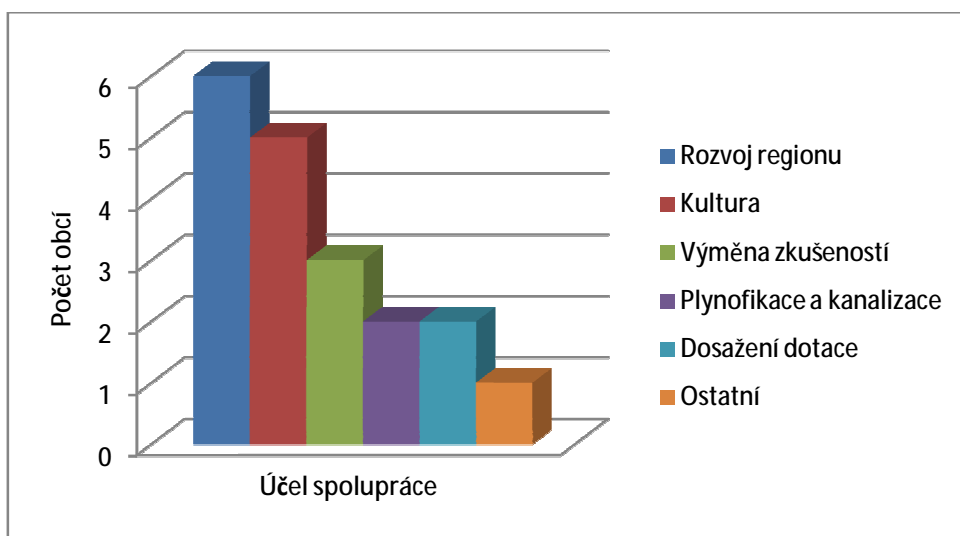
Graf 5 - Druhy místních poplatků vybírané obcemi [zdroj; vlastní]

Tabulka 4-1 Použité zkratky místních poplatků v grafu 5 [zdroj; vlastní]

Místní poplatky	Zkratky poplatků
Poplatek ze psů	PS
Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	PLRP
Poplatek za užívání veřejného prostranství	PUVP
Poplatek ze vstupného	PV
Poplatek z ubytovací kapacity	PUK
Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	PPVMV
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	PPVHP
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	PPSSKO
Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	PZSP

4.6 Spolupráce obcí s jinými obcemi

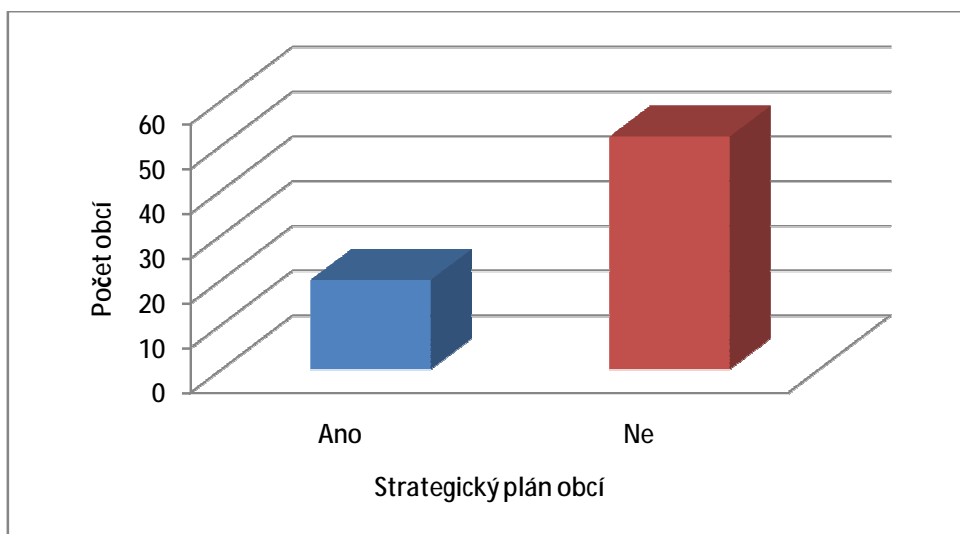
Na otázku spolupráce obcí jich odpovědělo 36,11 % kladně viz graf 6, přičemž nejčastější forma spolupráce je v oblasti kultury a rozvoji regionu.

Graf 6 - Účel spolupráce obcí [zdroj; vlastní]

4.7 Strategický plán obcí

Strategický plán mělo v roce 2007 vytvořeno 27,78 % obcí viz graf 7 (viz kapitola 2.3).

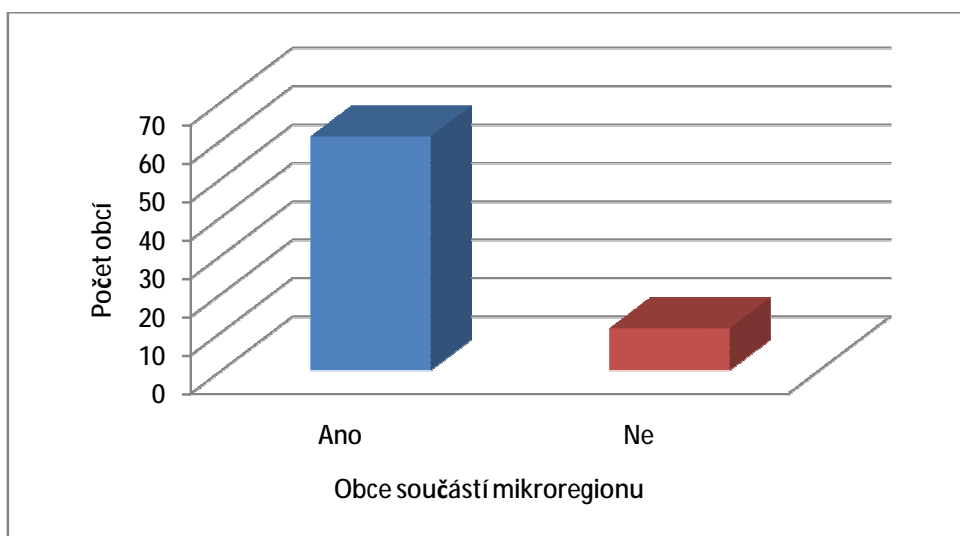

Graf 7 - Strategický plán obcí vztahený k roku 2007 [zdroj; vlastní]

4.8 Obce patřící do určitého mikroregionu

Pojem mikroregion se používá pro sdružení několika obcí. Tyto obce se sdružují z vlastní iniciativy. Obvykle se sdružují za účelem dosažení určitého cíle.

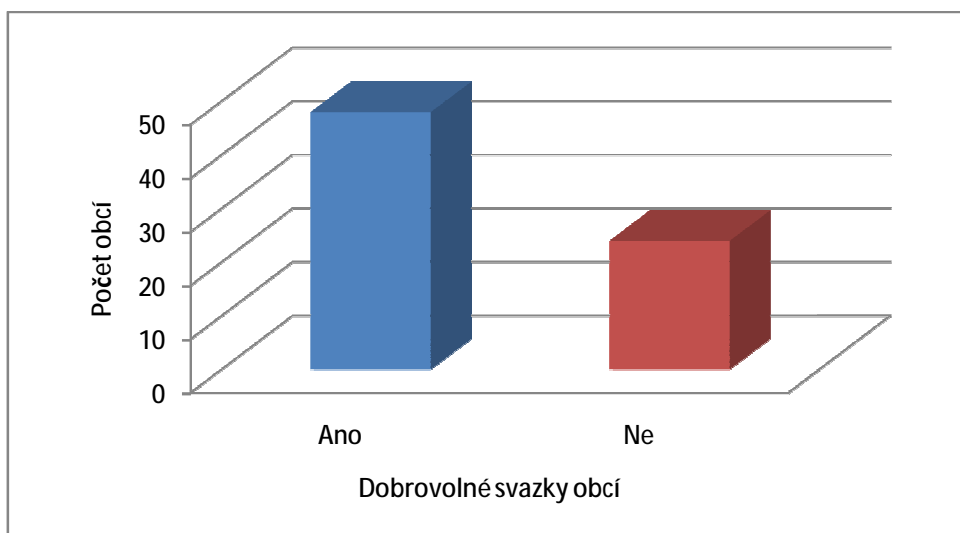
V Pardubickém kraji bylo, v roce 2007, 84,72 % obcí součástí určitého mikroregionu viz graf 8.

Graf 8 - Obce, které jsou součástí určitého mikroregionu [zdroj; vlastní]

4.9 Obce tvořící dobrovolné svazky obcí

Na otázku, zda tvoří dobrovolné svazky (DSO), odpovědělo kladně 65,28 % obcí (viz graf 9), přičemž tyto svazky vznikají převážně za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí a při zabezpečování úkolů v oblasti školství, sociální oblasti a dalších oblastech.

Graf 9 - Obce, které tvoří DSO s jinými obcemi [zdroj; vlastní]

5 Datová matice

Datová matice je matice výchozích dat.

Z odpovědí na dotazník je tvořena datová matice (M), která má velikost $m \times n$. Kde m je počet otázek v dotazníku a další informace o obcích (32 otázek – atributů, které jsou doplněné o 3 atributy - informace o obcích z ČSÚ) a n je počet obcí, které na dotazník odpověděly (72 obcí, objektů). Z toho tedy vyplývá, že naše datová matice má velikost 35×72 . Zápis této matice vypadá následovně:

$$M = \begin{bmatrix} A_{1,1} & \dots & A_{1,m} \\ \vdots & \dots & \vdots \\ A_{n,1} & \dots & A_{n,m} \end{bmatrix} \quad (6)$$

Matice M je sestavena z vektorů \mathbf{m}_i pro $i = 1, 2, \dots, 72$ (obcí), které jsou vytvořeny množinou následujících 35 atributů (otázek v dotazníku):

$\mathbf{m}_i = \{A_1, A_2, A_3, A_4, A_5, A_6, A_7, A_8, A_9, A_{10}, A_{11}, A_{12}, A_{13}, A_{14}, A_{15}, A_{16}, A_{17}, A_{18}, A_{19}, A_{20}, A_{21}, A_{22}, A_{23a}, A_{23b}, A_{23c}, A_{23d}, A_{23e}, A_{23f}, A_{23g}, A_{23h}, A_{23i}, A_{24}, A_{25}, A_{26}, A_{27}, A_{28}, A_{29}, A_{30}, A_{31}, A_{32}, A_{33}, A_{34}, A_{35}\}$.

5.1 Tabulka pro popis datové matice

V následujícím kroku byla v nástroji MS Excel zpracována tabulka, která slouží k vytvoření datové matice. Tato tabulka je tvořena soustavou atributů a jejich hodnot. Obsahuje šest sloupců a počet řádků, které se rovnají počtu otázek v dotazníku, doplněné o 3 další informace z ČSÚ.

Tabulka obsahuje těchto šest sloupců:

- Atribut (každý atribut má své označení například A_1, A_2, \dots, A_n);
- Otázky z dotazníku a další informace o obcích;
- Hodnoty, které atribut nabývá (atributy mohou nabývat hodnot v rozmezí od 1 do 8);
- Datový typ atributu (jsou zde použity tři datové typy atributů: String, ten značí textový řetězec, například název obce; Flag, ten nabývá pouze dvou hodnot ano, ne; Range, který značí celá čísla);

- Počet kladných odpovědí na atribut (odpovědi, kdy obce odpověděly kladně na zadanou otázku);
- Vysvětlivky k hodnotám atributů (ve vysvětlivkách je popsáno, co která hodnota znamená).

Ukázka této pomocné tabulky důležité k vytvoření datové matice viz tabulka 5-1. Celá datová matice je zobrazena v příloze 6.

Tabulka 5-1 Ukázka tabulky k datové matici [zdroj; vlastní]

Atribut	Otázka	Hodnota, které atribut nabývá	Datový typ atributu	Počet kladných odpovědí	Vysvětlivky
A ₁	Název obce	{Albrechtice, Bučina,..., Zdechovice}	String	-	
A ₂	Byla vaše obec zadlužená	{0,1}	Flag	31	0 = ne, 1 = ano
A ₃	Pokud ano, jak obec dluh splácela nebo ještě splácí	{0,1,2}	Range	-	0 = rozpočet, 1 = úvěr, 2 = splaceno
A ₄	Pokud ne, z čeho obec kryla svoje výdaje	{0,1,2}	Range	-	0 = rozpočet, 1 = dotace, 2 = finanční dary
A ₅	Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace ze SR	{0,1}	Flag	44	0 = ne, 1 = ano
A ₆	Pokud ano, jakou částku činila dotace	{0,1,2,3,4,5,6,7}	Range	-	0 = 0 - 200 000 Kč včetně, 1 = 200 000 Kč - 600 000 Kč včetně, 2 = 600 000 Kč - 1 500 000 Kč včetně, 3 = 1 500 000 Kč - 3 000 000 Kč včetně, 4 = 3 000 000 Kč - 6 000 000 Kč včetně, 5 = 6 000 000 - 11 000 000 Kč včetně, 6 = 11 000 000 Kč - 25 000 000 Kč včetně, 7 = 25 000 000 Kč a více

					0 = výstavba, oprava komunikace, 1 = výstavby a rekonstrukce domu, bytů, 2 = výstavba a rekonstrukce sportovišť, 3 = plynofikace, 4 = volby, 5 = kanalizace, 6 = Veřejně prospěšné práce, 7 = zprovoznění Czech point, 8 = ostatní
A ₇	Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila	{0,1,2,3,4,5,6,7,8}	Range	-	
A ₈	Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena	{0,1}	Range	-	0 = nežádáno, 1 = nedostatek finančních prostředků
...
A ₃₅	Saldo migrace	{0,1,2}	Range	-	0 = 0, 1 = úbytek, 2 = přírůstek

Do této tabulky byly vloženy atributy dle otázek, které tvořily dotazník, a další důležité údaje získané z ČSÚ (A₃₃ - Počet obyvatel obce, A₃₄ - Míra registrované nezaměstnanosti, A₃₅ - Saldo migrace). Atributy odpovídají přesně otázkám v dotazníku. Vynechané jsou pouze dvě otázky, a to otázky označené jako atribut A₁₆ a atribut A₁₉. Tyto otázky nebylo možno zpracovat do datové matice. Na otázku označenou jako A₁₆ (Z jakých důvodů Vám nebyla přidělena dotace od kraje?) neodpověděla žádná obec, která tuto dotaci nedostala. Na otázku označenou jako A₁₉ (Kolik byla daňová výtěžnost Vaší obce?) odpovídaly obce různým způsobem, některá obec dokonce odpověděla, že tento ukazatel vůbec nezná. Z těchto odpovědí tedy nešlo udělat škálu, kterou by bylo možno poté zanést do datové matice. Po tomto kroku již následovalo samotné vytvoření datové matice, která byla popsána na začátku této kapitoly. Ukázka datové matice viz tabulka 5-2.

Tabulka 5-2 Ukázka datové matice [zdroj; vlastní]

Atributy\ Název obce	A ₂₂	A _{23a}	A _{23b}	A _{23c}	A _{23d}	A _{23e}	A _{23f}
Albrechtice	1	1	0	1	1	0	0
Bítovany	1	1	0	1	1	1	0
Brandýs nad Orlicí	1	1	0	1	0	0	0
Březiny (u Poličky)	1	1	0	0	0	1	0
Bučina	1	1	0	0	0	0	0
Bukovina nad Labem	1	1	0	1	0	0	0
Bylany	1	1	0	1	1	0	0
Čankovice	1	1	0	1	0	0	0
Česká Třebová	1	1	0	1	1	0	0
České Heřmanice	1	1	0	1	1	0	0
Čistá	1	1	0	1	0	0	0
Dětrichov	1	1	0	0	1	0	1
Dětrichov (Svitavy)	1	1	0	0	1	1	1
Dobříkov	1	1	0	1	0	0	0

5.2 Četnosti jednotlivých proměnných

K základním typům analýz patří rozdělení četností různých hodnot pro každý sledovaný atribut. [17]

V této práci byly sledované relativní a absolutní četnosti. Absolutní četnost - počet výskytů n_i hodnoty A_i (A_i jsou hodnoty atributů). Relativní četnost vyjadřuje podíl počtu výskytů dané kategorie na celkovém rozsahu souboru, obvykle se značí p_i a vypočte se jako (Myšlenka převzata z [17]):

$$p_i = \frac{n_i}{n}, \quad (6)$$

kde:

n_i je absolutní četnost

n je počet respondentů

V tabulce četností se vyskytují skoro všechny atributy z datové matice, kromě atributů A₁ (název obce), A₂₉ (název mikroregionu, kterého je obec součástí) a A₃₁ (název DSO, kterého je obec součástí) tyto atributy nejsou v tabulce četností, protože jsou typu „string“ a jejich hodnoty jsou velmi odlišné.

Při tvorbě tabulek absolutních i relativních četností bylo využito nástroje MS EXCEL, ve kterém byly pomocí funkce „countif“ vytvořeny nejprve četnosti absolutní poté byly tyto četnosti sečteny. Tento součet v tabulce 5-3 slouží pouze pro představu, kolik obcí z celkového počtu 72 na danou otázku odpovědělo. Následně byly vytvořeny četnosti relativní (někdy se tyto relativní četnosti uvádějí v procentech, ovšem v této tabulce 5-4, jsou zaokrouhleny na tři desetinná čísla). Oba druhy četností jsou vypočteny pro všechny hodnoty. Ukázka absolutních četností je v tabulce 5-3.

Tabulka 5-3 Ukázka absolutních četností atributů [zdroj; vlastní]

Atributy	0	1	2	3	4	5	6	7	8	součet
A ₂	43	11								54
A ₃	15	11	2							28
A ₄	23	1	1							25
A ₅	28	44								72
A ₆	5	4	9	8	6	4	4	2		42
A ₇	4	8	5	4	3	3	4	1	10	42
A ₈	13	1								14
A ₉	57	15								72
A ₁₀	2	2	4	1	2	3				14
A ₁₁	3	2	3	2	1	4				15
A ₁₂	30	1	1	1	1					34
A ₁₃	2	70								72

Následně na základě absolutních četností byly vypočítány relativní četnosti. Ukázka této tabulky je tabulka 5-4.

Tabulka 5-4 Ukázka tabulky s relativními četnostmi atributů [zdroj; vlastní]

Atributy	0	1	2	3	4	5	6	7	8
A₂	0,597	0,153							
A₃	0,208	0,153	0,028						
A₄	0,319	0,014	0,014						
A₅	0,389	0,611							
A₆	0,069	0,056	0,125	0,111	0,083	0,056	0,056	0,028	
A₇	0,056	0,111	0,069	0,056	0,042	0,042	0,056	0,014	0,139
A₈	0,181	0,014							
A₉	0,792	0,208							
A₁₀	0,028	0,028	0,056	0,014	0,028	0,042			
A₁₁	0,042	0,030	0,040	0,030	0,010	0,060			
A₁₂	0,417	0,014	0,014	0,014	0,014				
A₁₃	0,028	0,972							

Tyto dvě tabulky jsou celé zobrazeny v přílohách 7 a 8.

Závěr

Cílem bakalářské práce byl sběr dat ve městech a obcích Pardubického kraje. Tento sběr byl uskutečněn pomocí dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na oblasti ekonomiky a problémových území. Ze získaných dat byla navržena a sestavena výsledná datová matice.

Celá práce je rozdělena do tří částí, které na sebe navazují. V první části bakalářské práce byly vysvětleny pojmy, které jsou důležité pro pochopení regionální politiky a jejího rozvoje a neméně důležitého strategického plánování.

Druhá část této práce byla zaměřena především na současný stav regionálního rozvoje Pardubického kraje. Nejprve byl charakterizován Pardubický kraj jako takový. Dále byly vymezeny disparity (problémová území), které byly snižovány pomocí zmiňované regionální politiky. Tato část věnovaná problémovým územím, vychází z Programu rozvoje Pardubického kraje, na jehož základě byly definovány ukazatele pro vymezení problémových území Pardubického kraje.

Stěžejní část této práce byl sběr dat a jeho následné zpracování. Sběr byl uskutečněn pomocí navrhnutého dotazníku, ve kterém bylo zvoleno 32 otázek. Otázky se týkaly oblasti ekonomiky a problémových území. Tento dotazník byl vytvořen a umístěn na webové úložiště, kde byl vygenerován odkaz, který byl poté zaslán s prosbou o vyplnění dotazníku na emailové adresy všech 451 obcí a měst Pardubického kraje. Na vyplnění tohoto dotazníku byla ponechána doba 25 dnů. Po uplynulé době byla všechna data z dotazníků podrobně prozkoumána a vyhodnocena pomocí grafů. Návratnost dotazníku tvořila pouhých 16,72 %. Data získaná z tohoto průzkumu byla zpracována do datové matice, která byla vytvořena na závěr této práce.

Použité zdroje

- [1] *Administrativní členění kraje* [online]. [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <[http://www2.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/t/13002E08E7/\\$File/13-530108m02.jpg](http://www2.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/t/13002E08E7/$File/13-530108m02.jpg)>.
- [2] *Analýza regionální politiky na úrovni krajů* [online]. [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <http://209.85.129.132/search?q=cache:A9qJa2zY3kUJ:www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/02_analyza.pdf+02_analyza&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a>.
- [3] *Co jsou "brownfields"?* [online]. [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW: <[http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPMAF4Z1M5W](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPMAF4Z1M5W)>.
- [4] *Český statistický úřad - PARDUBICE, ÚVODNÍ STRÁNKA* [online]. [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.pardubice.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/metodicke_vysvetlivky>.
- [5] *Český statistický úřad - PARDUBICE, ÚVODNÍ STRÁNKA* [online]. [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/mira_nezamestnanosti_k_28_unoru_2009_v_pardubickem_kraji_cinila_7_5_>.
- [6] GROSPÍČ, Jiří, et al. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. [s.l.] : [s.n.], 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, et al. *Úvod do regionálních a správních věd*. [s.l.] : [s.n.], 1996. 93 s. ISBN 80-85963-18-3. 15.
- [8] *Klíčové faktory problematičkého vývoje regionů v České republice* [online]. [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://209.85.129.132/search?q=cache:i7tIuxqNUa8J:alnut.kin.tul.cz/~vyzkum/wd/download/2007/Studie1KlicovaFAktory.pdf+Studie1KlicovaFAktory&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a>>.

- [9] LACINA, Karel. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. [s.l.] : [s.n.], 2007. 70 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
- [10] LIŠKA, Václav a kol. *Makroekonomie*. [s.l.] : [s.n.], 2004. 628 s. ISBN 80-86419-54-1.
- [11] *Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích k 31.12.2007* [online]. [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <[http://www2.czso.cz/xed/edicniplan.nsf/t/13002E0959/\\$File/13-530108k38.jpg](http://www2.czso.cz/xed/edicniplan.nsf/t/13002E0959/$File/13-530108k38.jpg)>.
- [12] *Pardubický kraj - Rozvoj kraje* [online]. [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/document.asp?thema=2987&category=&item=37774>>.
- [13] *Portál sdružení EUROPEUM* [online]. [cit. 2009-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=646>.
- [14] *Regionální struktura ČR a politika diversifikace - BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/reg-struktura-cr-politika-diversifikace/1001179/46068/>>.
- [15] *RISY.cz: Brownfields - Pardubický kraj* [online]. [cit. 2009-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202&omid=6973&kraj=10>>.
- [16] *Rozvojový interaktivní audit – přístupy k řešení disparit* [online]. [cit. 2009-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://209.85.129.132/search?q=cache:IgOrY8rju88J:www.mmr-vyzkum.cz/infobanka/DownloadFile/38331.aspx+SOUHRNN%C3%81+STUDIE+Z+%C5%98E%C5%A0EN%C3%8D+AKTIVITY+A701+garep&cd=4&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a>>.
- [17] ŘEZANKOVÁ, Hana. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. [s.l.] : [s.n.], 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8.

[18] *Statistická ročenka Pardubického kraje 2008*. [s.l.] : [s.n.], 2008. 398 s. ISBN 978-80-250-1784-5.

[19] *Stránka bez názvu* [online]. [cit. 2009-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://disparity.vsb.cz/>>.

[20] *Strategické plánování a řízení rozvoje území I Úvod - strategické plánování v kontextu* [online]. [cit. 2009-02-22]. Dostupný z WWW: <http://209.85.129.132/search?q=cache:JT59cPrvUXEJ:www.rozvoj-pk.cz/soubory/topmanazeri/Den02_studijni_material_SP.pdf+eurion+Strategick%C3%A9+pl%C3%A1nov%C3%A1n%C3%AD+a+%C5%99%C3%ADzen%C3%AD+rozvoje+%C3%BAzem%C3%AD&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a>.

[21] *Strategie regionálního rozvoje České republiky* [online]. [cit. 2009-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.dhv.cz/regstrat/SRR/Svazek%201/Svazek%201-7.htm>>.

[22] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. [s.l.] : [s.n.], 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.

[23] *Vymezování problémových území v krajích ČR* [online]. [cit. 2009-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://209.85.129.132/search?q=cache:OgWi-T4tRE4J:www.garep.cz/publikace/referat-14.pdf+CHabi%C4%8Dovsk%C3%A1+probl%C3%A9mov%C3%A1+%C3%BAzem%C3%AD&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a>>.

[24] WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj*. [s.l.] : [s.n.], 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

[25] *Základní informace / rrapk.cz* [online]. [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.rrapk.cz/o-agenture/zakladni-informace-o-agenture.htm>>.

Seznam zkratek a symbolů

CSS	Kaskádové styly
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DP	Daňové příjmy v daném území
DSO	Dobrovolné svazky obcí
DV	Daňová výtěžnost
EU	Evropská unie
HO	Hustota obyvatelstva
HTML	HyperText Markup Language (značkovací jazyk pro hypertext)
IS	Index stáří
L	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
Mi	Migrace
MN	Míra nezaměstnanosti
NUTS II	Nomenklatura územních statistických jednotek (český ekvivalent - region)
O	Dosažitelní uchazeči o zaměstnání registrovaní na úřadu práce
ORP	Obce s rozšířenou působností
PHP	Hypertext Preprocessor (programovací jazyk)
PK	Pardubický kraj
PMO	Počet mladších osob mladších 14-ti let
PO	Počet přistěhovalých osob
POÚ	Pověřený obecní úřad
PP	Počet podnikatelů
PRK	Program rozvoje Pardubického kraje
PSO	Počet starších osob ve věku nad 65 let
RISY	Regionální informační servis
RPP	Relativní počet podnikatelů
RRA PK	Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje
SR	Státní rozpočet
TBO	Počet trvale bydlících obyvatel
TBO	Počet trvale bydlících obyvatel
VO	Počet vystěhovalých osob

Seznam tabulek

Tabulka 1-1 Rozdíly mezi oběma pojetími [7].....	10
Tabulka 2-1 Rozdíly mezi strategickým a územním plánem [20].....	12
Tabulka 2-2 Míra registrované nezaměstnanosti k 28. 2. 2009 [5]	18
Tabulka 2-3 Relativní počet podnikatelů podle okresů v roce 2007 [zdroj; vlastní].....	19
Tabulka 2-4 Počet mužů a žen rozdělených dle věku (upraveno podle [18])	20
Tabulka 2-5 Index stáří v Pardubickém kraji v roce 2007 (upraveno podle [18])	20
Tabulka 2-6 Hustota obyvatelstva v roce 2007 (upraveno podle [18]).....	21
Tabulka 2-7 Migrace v Pardubickém kraji v roce 2007 (upraveno podle [18]).....	21
Tabulka 2-8 Migrace v Pardubickém kraji v roce 2008 (upraveno podle [18]).....	21
Tabulka 2-9 Přístupy krajů k vymezování disparitních území [16].....	22
Tabulka 2-10 Brownfields v Pardubickém kraji k 30. 11. 2008 (upraveno podle [15]).....	24
Tabulka 4-1 Použité zkratky místních poplatků v grafu 5 [zdroj; vlastní].....	31
Tabulka 5-1 Ukázka tabulky k datové matici [zdroj; vlastní]	35
Tabulka 5-2 Ukázka datové matice [zdroj; vlastní]	37
Tabulka 5-3 Ukázka absolutních četností atributů [zdroj; vlastní].....	38
Tabulka 5-4 Ukázka tabulky s relativními četnostmi atributů [zdroj; vlastní].....	39

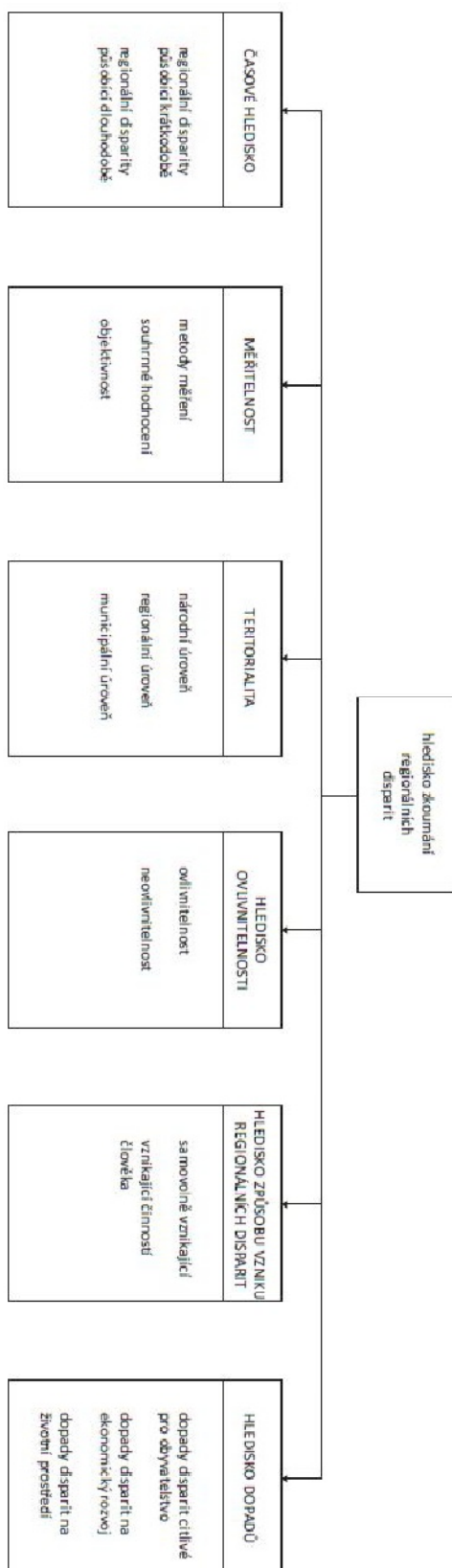
Seznam grafů

Graf 1 - Zadluženost obcí v Pardubickém kraji v roce 2007 [zdroj; vlastní]	28
Graf 2 - Dotace plynoucí obcím ze státního rozpočtu [zdroj; vlastní].....	29
Graf 3 - Dotace plynoucí obcím z Evropské unie [zdroj; vlastní]	30
Graf 4 - Dotace plynoucí obcím z kraje [zdroj; vlastní]	30
Graf 5 - Druhy místních poplatků vybírané obcemi [zdroj; vlastní]	31
Graf 6 - Účel spolupráce obcí [zdroj; vlastní]	32
Graf 7 - Strategický plán obcí vztahovaný k roku 2007 [zdroj; vlastní].....	32
Graf 8 - Obce, které jsou součástí určitého mikroregionu [zdroj; vlastní].....	33
Graf 9 - Obce, které tvoří DSO s jinými obcemi [zdroj; vlastní]	33

Seznam příloh

Příloha 1 - Hlediska zkoumání regionálních disparit [19]	46
Příloha 2 - Administrativní členění Pardubického kraje [1].....	47
Příloha 3 - Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích k 31. 12. 2007 [11].....	48
Příloha 4 - Vytvořený dotazník 1. část – odpovědi ANO [zdroj; vlastní].....	49
Příloha 5 - Ukázka tabulky, zaznamenávající odpovědi obcí [zdroj; vlastní]	52
Příloha 6 - Tabulka k datové matici 1. část [zdroj; vlastní].....	53
Příloha 7 - Absolutní četnosti atributů [zdroj; vlastní].....	58
Příloha 8 - Relativní četnosti atributů [zdroj; vlastní].....	60

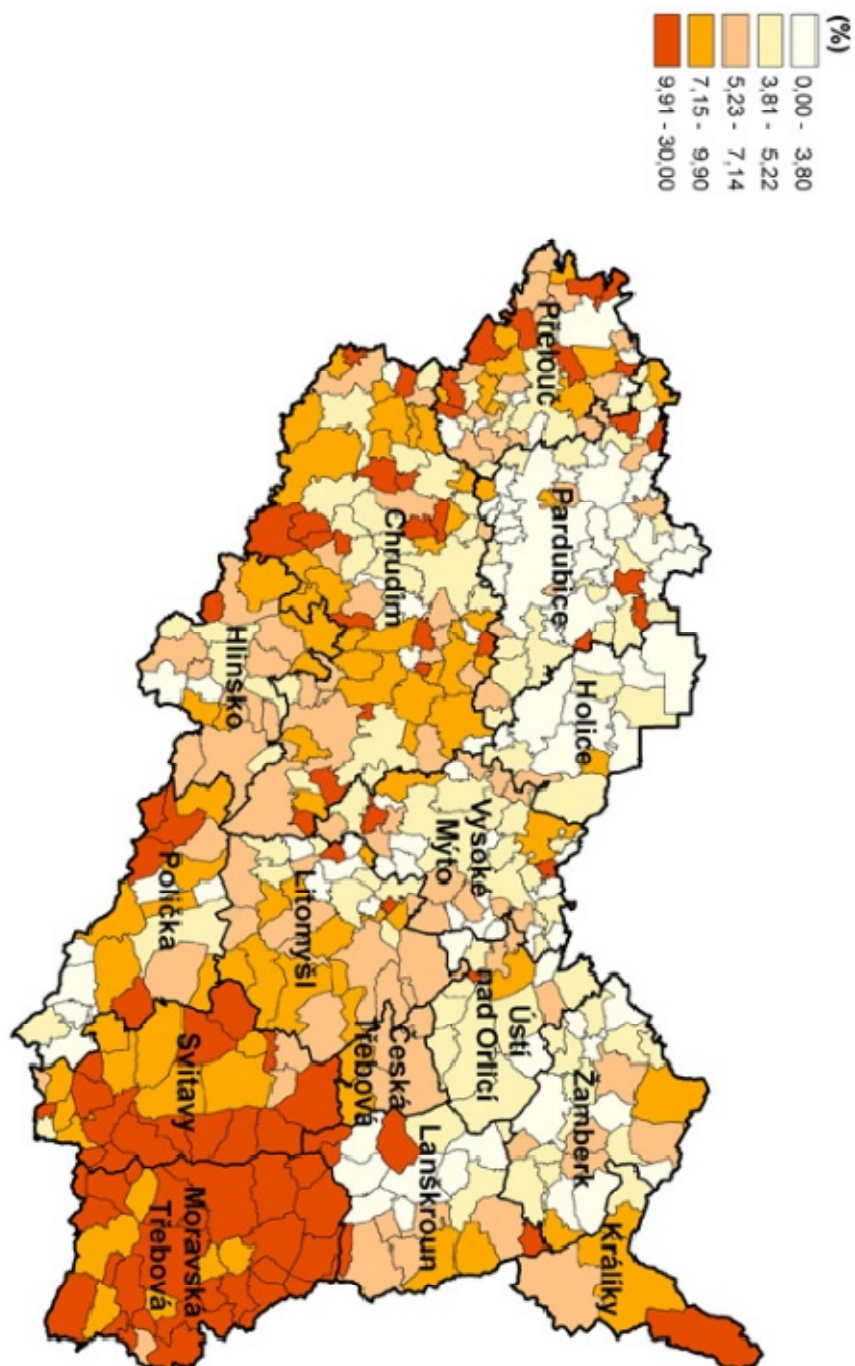
Příloha 1 - Hlediska zkoumání regionálních disparit [19]

Příloha 2 - Administrativní členění Pardubického kraje [1]

Příloha 3 - Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích k 31. 12. 2007 [11]

Příloha 4 - Vytvořený dotazník 1. část – odpovědi ANO [zdroj; vlastní]

Bakalářská práce na téma: *Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: ekonomika a problémová území*

Dotazník

Tento dotazník se vztahuje k roku 2007

Název obce	<input type="text"/>
Byla Vaše obec zadlužená?	Ano ☒ Ne ☐
Jak obec dluh splácela nebo ještě splácí?	<input type="text"/>
Byla Vaší obci poskytnuta v posledních 5 letech dotace ze státního rozpočtu?	Ano ☒ Ne ☐
Jakou částku činila dotace?	<input type="text"/>
Na jaký účel obec dotaci použila?	<input type="text"/>
Byla Vaší obci poskytnuta v posledních 5 letech dotace z fondu EU?	Ano ☒ Ne ☐
Jakou částku činila dotace?	<input type="text"/>
Na jaký účel obec dotaci použila?	<input type="text"/>
Byla Vaší obci poskytnuta v posledních 5 letech dotace od kraje?	Ano ☒ Ne ☐
Jakou částku činila dotace?	<input type="text"/>
Na jaký účel obec dotaci použila?	<input type="text"/>
Jaký byl ukazatel dluhové služby Vaší obce?	<input type="text"/>
Překročila obec tento ukazatel v posledních 5-ti letech?	Ano ☒ Ne ☐
Kolik byla daňová výtěžnost Vaší obce?	<input type="text"/>
Vybírala obec nějaké obecní daně?	Ano ☒ Ne ☐
Jaké?	<input type="text"/>

Vytvořený dotazník 2. část - odpovědi ANO [zdroj; vlastní]

Vybírala obec nějaké místní poplatky?	Ano ☒ Ne ☐
	☐ Poplatek ze psů
	☐ Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
	☐ Poplatek za užívání veřejného prostranství
	☐ Poplatek ze vstupného
	☐ Poplatek z ubytovací kapacity
	☐ Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
	☐ Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
	☐ Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
	☐ Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace
Zaškrtněte jaké	
Spolupracuje Vaše obec s jinými obcemi v ČR nebo i v jiných zemích?	Ano ☒ Ne ☐
Za jakým účelem spolupracujete?	<input type="text"/>
Měla obec strategický plán?	Ano ☒ Ne ☐
Napište, prosím, 3 Vaše hlavní strategické cíle	<input type="text"/>
Byla Vaše obec součástí mikroregionu?	Ano ☒ Ne ☐
Jakého?	<input type="text"/>
Byla Vaše obec součástí dobrovolného svazku obcí?	Ano ☒ Ne ☐
Jakého	<input type="text"/>
Za jakým účelem tento svazek vznikl?	<input type="text"/>
<input type="button" value="Odeslat"/>	

Vytvořený dotazník 3. část – odpovědi NE [zdroj; vlastní]

Bakalářská práce na téma: *Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: ekonomika a problémová území*

Dotazník

Tento dotazník se vztahuje k roku 2007

Název obce	<input type="text"/>
Byla Vaše obec zadlužená?	Ano ☐ Ne ☒
Z čeho obec kryla svoje v/daje?	<input type="text"/>
Byla Vaší obcí poskytnuta v posledních 5 letech dotace ze státního rozpočtu?	Ano ☐ Ne ☒
Z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?	<input type="text"/>
Byla Vaší obcí poskytnuta v posledních 5 letech dotace z fondu EU?	Ano ☐ Ne ☒
Z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?	<input type="text"/>
Byla Vaší obcí poskytnuta v posledních 5 letech dotace z krajů?	Ano ☐ Ne ☒
Z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena?	<input type="text"/>
Jaký byl ukazatel dluhové služby Vaší obce?	<input type="text"/>
Překročila obec tento ukazatel v posledních 5-ti letech?	Ano ☐ Ne ☒
Kolik byla daňová v/těžnost Vaší obce?	<input type="text"/>
Vybírala obec nějaké obecní daně?	Ano ☐ Ne ☒
Vybírala obec nějaké místní poplatky?	Ano ☐ Ne ☒
Spolupracuje Vaše obec s jinými obcemi v ČR nebo i v jiných zemích?	Ano ☐ Ne ☒
Měla obec strategický plán?	Ano ☐ Ne ☒
Byla Vaše obec součástí mikroregionu?	Ano ☐ Ne ☒
Byla Vaše obec součástí dobrovolného svazku obcí?	Ano ☐ Ne ☒

Odeslat

Příloha 5 - Ukázka tabulky, zaznamenávající odpovědi obcí [zdroj; vlastní]

Kolikrát obec	Název obce	Obec zadlužena	Jak ho splácela	Z čeho kryla výdaje	Dotace ze státního rozpočtu	Jaká částka
1.	Obec Mladkov	ano	tvář , splátky bance		ano	850 tis Kč
2.	Bučina	ne			ne	
3.	Předhradí	ano	tvářem		ne	
4.	Rohoznice	ano	v pravidelných měsíčních splátkách převodem z účtu		ne	cca milion Kč celkem
5.	Zdechovice	ne		z příjmů	ne	
6.	Obec Tuněchody	ne		z vlastních zdrojů	ano	3.300.000,-

Příloha 6 - Tabulka k datové matici 1. část [zdroj; vlastní]

Atribut	Otázka	Hodnota, které atribut nabývá	Datový typ atributu	Počet kladných odpovědí	Vysvětlivky
A1	Název obce	{Pardubice}	String	-	
A2	Byla vaše obec zadlužená	{0,1}	Flag	31	0 = ne, 1 = ano
A3	Pokud ano, jak obec dluh splácela nebo ještě splácí	{0,1,2}	Range	-	0 = rozpočet, 1 = úvěr, 2 = splaceno
A4	Pokud ne, z čeho obec kryla svoje výdaje	{0,1,2}	Range	-	0 = rozpočet, 1 = dotace, 2 = finanční dary
A5	Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace ze SR	{0,1}	Flag	44	0 = ne, 1 = ano
A6	Pokud ano, jakou částku činila dotace	{0,1,2,3,4,5,6,7}	Range	-	0 = 0 - 200 000 Kč včetně, 1 = 200 000 Kč - 600 000 Kč včetně, 2 = 600 000 Kč - 1 500 000 Kč včetně, 3 = 1 500 000 Kč - 3 000 000 Kč včetně, 4 = 3 000 000 Kč - 6 000 000 Kč včetně, 5 = 6 000 000 - 11 000 000 Kč včetně, 6 = 11 000 000 Kč - 25 000 000 Kč včetně, 7 = 25 000 000 Kč a více
A7	Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila	{0,1,2,3,4,5,6,7,8}	Range	-	0 = výstavba, oprava komunikace, 1 = výstavby a rekonstrukce domu, bytů, 2 = výstavba a rekonstrukce sportovišť, 3 = plynofikace, 4 = volby, 5 = kanalizace, 6 = Veřejně prospěšné práce, 7 = zprovoznění Czech point, 8 = ostatní

A8	Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena	{0,1}	Range	-	0 = nežádáno, 1 = nedostatek finančních prostředků
A9	Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace z fondu EU	{0,1}	Flag	16	0 = ne, 1 = ano
A10	Pokud ano, jakou částku činila dotace	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = 0 Kč - 100 000 Kč včetně, 1 = 100 000 Kč - 1 000 000 Kč včetně, 2 = 1 000 000 Kč - 5 000 000 Kč včetně, 3 = 5 000 000 Kč - 15 000 000 Kč včetně, 4 = 15 000 000 Kč - 25 000 000 Kč včetně, 5 = 25 000 000 Kč a výš
A11	Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila	{0,1,2,3,4,5,6}	Range	-	0 = výstavba objektů (sportovní areály, budov, parkoviště), 2 = kanalizace, 3 = veřejně prospěšné práce, 4 = výstavba infrastruktury, 5 = zateplování objektů, 6 = ostatní
A12	Pokud ne, z jakých důvodů Vám dotace nebyla přidělena	{0,1,2,3,4}	Range	-	0 = nežádáno, 1 = převis žádostí, 2 = nevyhovující podmínky 3 = nedostatek finančních prostředků, 4 = neschváleno
A13	Byla Vaší obci za posledních 5 let poskytnuta dotace od kraje	{0,1}	Flag	71	0 = ne, 1 = ano
A14	Pokud ano, jakou částku činila dotace	{0,1,2,3,4,5,6,7}	Range	-	0 = 0 Kč - 100 000 Kč včetně, 1 = 100 000 Kč - 300 000 Kč včetně, 2 = 300 000 Kč - 700 000 Kč včetně, 3 = 700 000 Kč - 1 500 000 Kč včetně, 4 = 1 500 000 Kč - 2 500 000 Kč včetně, 5 = 2 500 000 Kč

					Kč - 6 500 000 Kč včetně, 6 = 6 500 000 Kč - 10 000 000 Kč včetně, 7 = 10 000 000 Kč a více
A15	Pokud ano, na jaký účel obec dotaci použila	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = program obnovy venkova (různé opravy chodníků, místních komunikací, střech,...), 1 = projekty a vytvoření územního plánu, 2 = Sbor dobrovolných hasičů, 3 = projektová dokumentace a výstavba kanalizace, 4 = projekty a vytvoření územního plánu, 5 = ostatní
A17	Jaký byl ukazatel dluhové služby Vaší obce	{0,1,2,3}	Range	-	0 = nesledují, 1 = 0 % - 3 %, 2 = 3 % - 15 %, 3 = 15 % a výš
A18	Překročila obec tento ukazatel v posledních 5 letech	{0,1}	Flag	14	0 = ne, 1 = ano
A20	Vybírala obec nějaké obecní daně	{0,1}	Flag	9	0 = ne, 1 = ano
A21	Pokud ano, jaké	{0,1}	Range	-	0 = daň z nemovitostí, 1 = jiné daně
A22	Vybírala obec nějaké místní poplatky	{0,1}	Flag	72	0 = ne, 1 = ano
A23a	poplatek ze psů	{0,1}	Flag	72	0 = ne, 1 = ano
A23b	poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	{0,1}	Flag	5	0 = ne, 1 = ano
A23c	poplatek za užívání veřejného prostranství	{0,1}	Flag	43	0 = ne, 1 = ano
A23d	poplatek ze vstupného	{0,1}	Flag	28	0 = ne, 1 = ano
A23e	poplatek z ubytovací kapacity	{0,1}	Flag	17	0 = ne, 1 = ano

A23f	poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	{0,1}	Flag	6	0 = ne, 1 = ano
A23g	poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	{0,1}	Flag	22	0 = ne, 1 = ano
A23h	poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	{0,1}	Flag	68	0 = ne, 1 = ano
A23i	poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	{0,1}	Flag	3	0 = ne, 1 = ano
A24	Spolupracuje Vaše obec s jinými obcemi v ČR nebo i v jiných zemích	{0,1}	Flag	24	0 = ne, 1 = ano
A25	Pokud ano, za jakým účelem spolupracujete	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = kulturní rozvoj, 1 = výměna zkušeností, 2 = regionální rozvoj, 3 = spolupráce na projektech, 4 = získání dotací, 5 = jiné
A26	Měla Vaše obec strategický plán	{0,1}	Flag	19	0 = ne, 1 = ano
A27	Pokud ano, napište, prosím, 3 Vaše hlavní strategické cíle	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = výstavba kanalizace, 1 = ochrana životního prostředí, 2 = bytová výstavba, 3 = rozvoj infrastruktury, 4 = ekonomický rozvoj, 5 = jiné
A28	Byla Vaše obec součástí mikroregionu	{0,1}	Flag	61	0 = ne, 1 = ano

A29	Pokud ano, jakého	{ mikoregion Bohdanečsko,..., mikroregion Železné hory }	String	-	
A30	Byla Vaše obec součástí dobrovolného svazku obcí	{0,1}	Flag	48	0 = ne, 1 = ano
A31	Pokud ano, jakého	{ Svazek obcí Azass,..., Svazek obcí Týnecko }	String	-	
A32	Pokud ano, za jakým účelem tento svazek vznikl	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = větší dosažitelnost dotací, 1 = výstavba plynofikace, 2 = výstavba, rozšíření vodovodu, 3 = regionální rozvoj, 4 = vzájemná spolupráce, 5 = ostatní
A33	Počet obyvatel	{0,1,2,3,4,5,6,7,8}	Range	-	0 = 0 - 200 včetně, 1 = 200 - 400 včetně, 2 = 400 - 600 včetně, 3 = 600 - 800 včetně, 4 = 800 - 1000 včetně, 5 = 1000 - 3000 včetně, 6 = 3000 - 6000 včetně, 7 = 6000 - 9000 včetně, 8 = 9000 a více
A34	Míra registrované nezaměstnanosti	{0,1,2,3,4,5}	Range	-	0 = 0% - 4% včetně, 1 = 4% - 6% včetně, 2 = 6% - 9% včetně, 3 = 9% - 13% včetně, 4 = 13% - 17% včetně, 5 = 17% a výš
A35	Saldo migrace	{0,1,2}	Range	-	0 = 0, 1 = úbytek, 2 = přírůstek

Příloha 8 - Relativní četnosti atributů [zdroj; vlastní]

Atributy	0	1	2	3	4	5	6	7	8
A ₂	0,60	0,15							
A ₃	0,21	0,15	0,03						
A ₄	0,32	0,01	0,01						
A ₅	0,39	0,61							
A ₆	0,07	0,06	0,13	0,11	0,08	0,06	0,06	0,03	
A ₇	0,06	0,11	0,07	0,06	0,04	0,04	0,06	0,01	0,14
A ₈	0,18	0,01							
A ₉	0,79	0,21							
A ₁₀	0,03	0,03	0,06	0,01	0,03	0,04			
A ₁₁	0,04	0,00	0,03	0,04	0,03	0,01	0,06		
A ₁₂	0,42	0,01	0,01	0,01	0,01				
A ₁₃	0,03	0,97							
A ₁₄	0,17	0,28	0,15	0,17	0,03	0,07	0,03	0,04	
A ₁₅	0,42	0,06	0,04	0,14	0,03	0,29			
A ₁₇	0,15	0,42	0,07	0,07					
A ₁₈	0,82	0,18							
A ₂₀	0,85	0,15							
A ₂₁	0,08	0,06							
A ₂₂	0,08	0,06							
A _{23a}	0,00	1,00							
A _{23b}	0,92	0,08							
A _{23c}	0,43	0,57							
A _{23d}	0,65	0,35							
A _{23e}	0,79	0,21							
A _{23f}	0,93	0,07							
A _{23g}	0,71	0,29							
A _{23h}	0,06	0,94							
A _{23i}	0,94	0,06							
A ₂₄	0,67	0,33							
A ₂₅	0,04	0,06	0,04	0,04	0,03	0,13			
A ₂₆	0,72	0,28							
A ₂₇	0,07	0,04	0,03	0,03	0,03	0,06			
A ₂₈	0,19	0,81							
A ₃₀	0,36	0,64							

Atributy	0	1	2	3	4	5	6	7	8
A₃₂	0,11	0,08	0,06	0,13	0,04	0,15			
A₃₃	0,19	0,32	0,21	0,08	0,06	0,06	0,03	0,03	0,03
A₃₄	0,22	0,31	0,19	0,13	0,10	0,06			
A₃₅	0,19	0,26	0,54						